

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

КРУГ СЕСТРИЧОН І БРАТЧИНІВ

Видає Орлиний Круг і Ланка „Н” Кадри Виховниць

Число 34

1968

"В О Г О Н Ь О Р Л И Н О Ї Р А Д И"
=====

ч:34

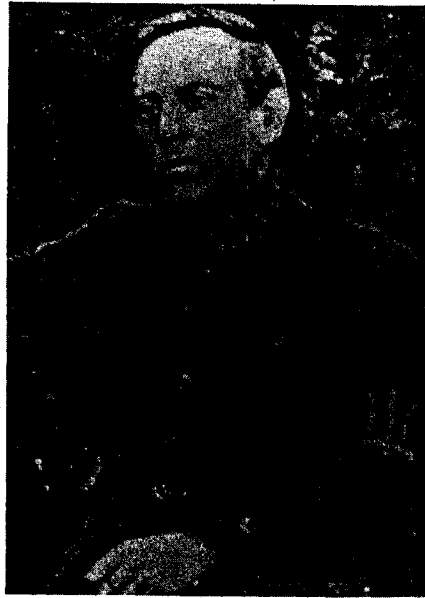
В Е С Н А

1968

З М І С Т:

Від Редакції	стор.	1
Що будемо розказувати новацтву		
1. Головний Отаман Симон Петлюра	"	1
2. Командир Січових Стрільців Євген Коновалець	"	2
3. Про ясного лицаря, що переміг дракона	"	3
4. Меч святого Юрія	"	6
5. На Зелені Свята	"	8
6. До Висот	"	10
7. Лілеї	"	13
8. Перші крашанки	"	13
9. Великодня пригода	"	14
10. Перстень	"	16
11. Як постала веселка	"	18
12. Петрусь полетить на місяць	"	19
13. Казка про короля самобора	"	22
14. Собаки - герої	"	24
Співаємо:		
1. Христос воскрес!	"	26
2. Пісня квітів	"	27
3. Грядочка	"	27
4. Пісенька про Матусю	"	28
Деклямуємо:		
1. У Свято Героїв	"	29
2. Наближаються Зелені Свята	"	29
3. Мандрують пластуни	"	30
4. Подорож у невідоме	"	30
Гри і розвага:		
1. Теренові гри і змаги /гутріка/	"	31
2. Новацький змаг на день св.Юрія	"	32
3. Гри	"	34
4. Ломиголовка	"	35
5. Чародійна стяжка	"	35
Загадки	"	37
Вправа прапорцями	"	37
Майструємо:		
1. Котик	"	39
2. Входові ворота новацького табору	"	40
Ватри:		
1. 50-ліття Української Державности	"	41
2. Сценка присвячена Києву	"	46

SSSSSSSSSS

Гол. Отам. Симон Петлюра

Полк. Євген Коновалець

Дорогі Сестрички і Братчики!

З нагоди святкувань 50-их роковин заснування Української Держави треба нам відмітити у праці з новацтвом дві важливі постаті, а це: Головного Отамана Українських Військ, Симона Петлюру і Командира Січових Стрільців, Евгена Коновальця.

Нижче подаємо Вам загальний опис життя і праці цих двох великих мужів. Підшукайте ще інші матеріали про наших вождів і, у відповідний спосіб, подайте їх новацтву.

Редакція

ГОЛОВНИЙ ОТАМАН, СИМОН ПЕТЛЮРА

=====

Симон Петлюра народився в старій козацькій родині, в місті Полтава. Батьки Симона, хоч і небагаті, старалися дати всім своїм дітям добру освіту. Скінчивши народню школу Симон вступив до духовної семінарії в Полтаві. Він був пильним, працьовитим і дуже серйозним учнем. Тому, що добре вчився, він не раз допомагав слабшим товаришам в науці. За це всі дуже його любили.

Окрім гарних осягів в школі, Симон мав здібності до музики, гарно грав на скрипці, а своїм співом не раз захоплював своїх друзів. Тому він ще зовсім молодим хлопцем став провадити при семінарії студентський хор. Сам музик-композитор Микола Лисенко, будучи в Полтаві, залюбки прислухувався концертам семінарного хору і дуже гарно висловлювався про диригента Симона Петлюру.

Та національна і культурна праця Симона серед учнів духовної семінарії та молоді міста Полтави, ректові семінарії не подобалася. Запросини Миколи Лисенка до семінарії, виступ перед ним хору, промова Лисенка до учнів та признання, яке він висловив Симонові Петлюрі довели до того, що московські управителі семінарії виключили Симона зі школи.

Одначе, ще перед його звільненням ректор покликав до себе Симона на розмову. Він висловив йому своє признання за пильність в науці й музичні здібності, а вкінці старався намовити його зрестися з національною працею і покоритися усім вимогам московських провідників семінарії.

Та Симон не міг перестати бути українцем. Він знав і розумів, яка велика небезпека йому грозить з боку провідників семінарії, та зрестися своїх національних переконань - не був в силі. При відході одержав від ректора так званий "вовчий квиток", який був для нього заборонаю прийняття до будьякої іншої школи.

І так Симон мусів закінчувати свою освіту приватно, а опісля здавати спеціальні іспити. Свою науку оплачував він грошми, які заробляв даючи лекції дітям багатих родичів. Окрім предметів, які він викладав, Петлюра старався навчити своїх учнів любови до України і всього, що рідне.

Вкоротці, Симон Петлюра включився до тайної організації української молоді, яка вибрала собі клич /гасло/ "Соборна Українська Держава". Зчасом Симон віддав всю свою енергію, працю і труд для того, щоб клич цей став дійсністю.

Коли вибухла перша світова війна, Петлюра став у військові ряди, щоб зброєю здобути державу. Вже на самому початку Української Народної Республіки Симона Петлюру вибрано головою директорії.

Близьким другом Симона Петлюри і співробітником у військових справах став Євген Коновалець.

КОМАНДИР СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

ЄВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ

Євген Коновалець, син учителя, родився в західній Україні, біля міста Львова. Був він веселим, жвавим юнаком. Вже в середній школі став він членом таємних українських гуртків. Як студент університету, він відзначувався здібностями в організуванні молоді і став провідником студентів у Львові.

Коли вибухла перша світова війна, Євген Коновалець, хоч ще молодий юнак, став старшиною австрійського війська. Після довгих боїв з москалями, він попав у московський полон. В таборі полонених Євген Коновалець не марнував часу. Він потайки збирав українських в'язнів, переводив з ними політичні дискусії і розмови та старався запізнати їх з тогочасними подіями на Україні. Також потайки zorganizував він вишкільний військовий курс для українських полонених, заставив молодь вивчати російську мову і перекладати російські військові підручники.

В цей саме час, на Україні стала творитися Українська Держава. Коли про це довідався Євген Коновалець, зібрав групу полонених і ніччю втік з полону. Після багатьох небезпек та невгод, дістався він до Києва і став до праці в українському уряді.

Він зрозумів потребу збільшення українських військ і взявся до організування нового військового куреня, який з часом збільшився і став корпусом Січових Стрільців.

Євген Коновалець нав'язав тісну співпрацю з Симоном Петлюрою. Оба вони творили одну вартісну цілість.

Завзято боролися українські війська і їхні провідники з ворогом. Славні геройські битви зводили вони з наїзниками України. Та вороги наступали з усіх сторін. Окрім цього, між вояками поширилася страшна пошесна недуга - тиф, яка безмилосердно нищила наші полки.

Симон Петлюра, Євген Коновалець та інші визначні українські діячі мусіли припинити боротьбу, бо інакше дійшло б до цілковитого винищення українського вояцтва і народу.

З цієї причини частина української армії, враз із Євгеном Коновальцем і Симоном Петлюрою, подалися на еміграцію, де мали за ціль продовжувати підпільну /скриту/ боротьбу проти своїх ворогів.

Полковник Євген Коновалець створив зі своїми друзями і став провідником Української Військової Організації, членами якої стали колишні українські військовики. Ціллю Української Військової Організації було спрямовувати увагу українського народу на продовження визвольної боротьби, і в цей спосіб не дозволити ворогам закріпитися на українських землях.

Головний Отаман Симон Петлюра замешкав постійно у Франції, в місті Парижі. Він доповняв працю полк. Євгена Коновальця, нав'язуючи зв'язки з різними визначними політичними діячами світу.

Популярність і праця у вільному світі цих двох українських вождів непокоїла Москву. Вона не могла бути певною свого панування над Україною доки були живими її провідники, тому рішилася підступним способом вбити обох вождів.

Скоро просліддили большевицькі шпигуни Симона Петлюру, який свobodно жив в Парижі, і 25. травня 1926 р. московський агент вбив його сімома кулями з автоматичного пістоля на вулиці Парижу. Тоді Москва скерувала погоню за Євгеном Коновальцем, який подорожував по всьому світу, щоб зорганізувати в одну родину українців поза кордонами України та включити їх до праці для поневоленого українського народу.

Дванадцять років після смерті Симона Петлюри, 23. травня 1938 р. вдалося большевикам, знову ж при допомозі шпигунів, підступом вбити полк. Євгена Коновальця. Він згинув в Голандії, в місті Роттердамі.

Місяць травень для нас українців є болючою пригадкою про смерть двох великих мужів, вождів українських військ у боротьбі за державність.

Володимир Барагура

ПРО ЯСНОГО ЛИЦАРЯ, ШО ПЕРЕМІГ ДРАКОНА

/За англосаськими мотивами/

Бувши ще малим хлопцем Юрій молився гаряче до Бога.
- Дай мені стати лицарем правим і неустрашимим. Не заради слави, почеси й багатства, але щоб щит мій захищав переслідуваних, а меч мій боронив покритих і ніколи не сплив кров'ю невинних.

І вислухав Господь моління юнака, бо Юрій не лиш Бога взивав, але й рук прикладав. Завзято готовився до лицарського діла. Спав на твердому ложі, ставав на зорі, вмивався студеною водою, їв скромну страву. Мечем і щитом орудувати вчився, вчвал на

верхівці коп'єм довгим у ціль попадав. У повній зброї через коня перескакував та навзаводи з ровесниками до мети бігав. Але не тільки тіло своє до лицарського стану готовив. Дбав і про душу. Богу молився, з гріхів часто душу очищав, посту дотримувал, милостиню чинив, убогим помагав, покривджених захищав. До старших віком, духовних і жіноцтва шанобливо й увічливо ставився.

А коли справжнім юнаком став, пішов на службу до короля. А що всіма лицарськими чеснотами блистів і в боях мужньо боровся - швидко з пажа справжнім лицарем став. Із рук королівських пояс лицарський, меч й остроги одержав.

Коли ушух брязкіт зброї в боях затяжних і лицарство, во- рога присмиривши, у свояси потягло, сказав Юрій до короля:
- Пусти мене, володарю, у світ широкий, незнаний, лицарських при- год зазнати та добро людям творити.

Діставши королівську згоду - панцер ясний надяг, щит із знаменем хреста через плече перевісив і з вибраним лицарством у світ вирушив. А все лицарство в ясній зброї, з червоними хрестами на щитах і з білими прапорцями на ратищах. І всі заприсяглися до- брій справі служити.

А був у сусідньому королівстві Чорний Принц, що з сатаною спілку держав. На високій горі, у недоступному замчищі жив, шулі- кою на купців і путників нападав, добро їх грабував, життя відби- рав. А люд, що йому був підлеглий, немилосердно гнобив, вдовам, си- ротам і убогим кривду чинив.

І рушив Юрій, щоб Чорного Принца звокувати, або на путь праведну навести. Перестрів його Чорний Принц із потужними полчища- ми чорних лицарів.

- Хто ти такий і чого в риг свій сурмиш та посілості мої тривожиш?

- Я Юрій, а це моє лицарство, що Богу служити й за Прав- ду, Добро й Красу стояти поклялося! - дзвінко відрік юнак.

Почувши таку мову, кинуло чорне лицарство свою броню та в розтіч пішло. Залишився на полі тільки Чорний Принц та вірні йо- го пажі.

Як пристало на правого лицаря, Юрій вийшов перед своїх воїв та сказав до противника:

- Станьмо до поединного бою!

І вдаривши верхівців острогами та похиливши ратища, рину- ли лицарі проти себе. Сім разів кришили копія і сім разів пажі по- давали їм нові. А за останнім разом обидва упали на землю.

Клячав ще Юрій на коліні, як уже Чорний Принц рубнув його булатом по зброї ясній. І кров потекла під Юрієвим панцером. Та ще потужніший був удар Юрія, що вибив меч із десниці противника.

- Криви твоєї не прагну, - гукнув Юрій. Життя тобі дарую, якщо визнаєш свої гріхи, каяття збудиш у собі та до Бога навернеш- ся.

І прирік Чорний Принц так зробити й з того часу став він праведною людиною.

Пішла по всьому королівстві й сусідніх землях слава про ясного Лицаря Юрія. А він відпустив своїх воїнів додому, сам же рушив у світ, мандрівним лицарем ставши. Довелося йому раз їхати бором дрімучим. Сонце вже сідало на верхів"я дерев. Лицар і конь почувли втому. І надумав Юрій відпочити. На галявині пристанув, коня розкульбачив, шолом скинув, підпинки панциря попустив, копіє вбив у землю із щитом і мечем у руці під розлогим дубом лягти зібрався.

Гульк, аж на узліссі, до дерева прив"язана дівчина стоїть та гірко плаче-ридає. Мабуть якийсь чорнокнижник над красунею знущається - майнуло в Юрієвій голові.

-Хто сміє кривду тобі чинити, дівчино? Скажи, а щит мій захистить тебе і меч оборонить.

Здержуючи ридання, дівчина розказала лицареві всю правду. Що батько її - король цієї країни. Та лютий змії-дракон навистив її батьківщину й кожного місяця людської жертви на добичу домагається. А ось прийшов травень і на черзі тепер вона - королівська донька. Ось-ось стане ревти дракон і за хвилину королівна розпрощається з життям та жахливою смертю згине.

І справді. Громовий рев наповнив повітря, аж земля задрожала. Недалеко на холмі із скельної печери виповз змії крилатий. Паща вогнем і сіркою дише, велетенським хвостом змії землю б"є. У сторону королівни повзе.

Та не встиг змії з-поміж камінняк вилізти, як уже Юрій був коло нього. Високо в стременах піднявся, копієм змія до землі пришив, харалугом погану голову відрубав. Королівну врятував, країну від страшного дракона визволив. Не прийняв за чин свій дарів і почестей. Тільки визволеному народові Богу молитися казав, а сам далі в світ поїхав добро чинити.

За богоугодне й богобоязливе життя, за перемоги не лиш над злими людьми, але й над людськими пороками, названо цього лицаря чесного св. Юрієм-Переможцем. Став він улюбленим святим усіх народів. І український нарід почитає того святого воїна, а славне лицарство Запорозьке образ його на своїх корогах носило та, йдучи в бій за слушну справу, співало:

Нам поможе св. Юр
Слави добувати...

Став св. Юрій-Переможець патроном українського пластунаства, що Богові, батьківщині й ближньому служить та в житті шляхами давнього лицарства прямує.

====
=====
====

МЕЧ СВЯТОГО ЮРІЯ

За горами, за лісами, давним-давно була країна розкішна, багата, вся завітчана вишневими садками, так що назвали її Країною Вишневих Садів.

Раз на країну Вишневих Садів наскочив страшний семиголо-вий змії. Жаром свого подиху спалив людські оселі, сопухом свого тіла отруїв повітря, кигтями зрив землю так, що вона стала голим пустирем. Налюбувавшись своїм ділом, змії звив собі кубло і ліг відпочивати.

Коли прийшла весна, то ніде вже не завіттли вишневі сади, не заспівали жайворонки в отруєнім повітрі, а земля здригалася від зловіщого реву страшного змія. Народ сумний, обідраний, голодний, снувався по згарищах своїх осель і з тривогою очікував нового наскоку.

А був саме Великдень - велике свято на землі і на небі. Сам Господь засів на престолі, щоб разом з Христом та святими послухати музику церковних дзвонів із землі.

І роздзвонилися дзвони по всьому світу... Славлять Хри-стове Воскресіння... Тільки у Країні Вишневих Садів глухо. Уже південь, а звідтіль ні звуку - ні один дзвін не грає. Нахмарилось лице Господнє.

- Іди, святий Петре, - каже Господь, - поглянь на землю, у Країну Вишневих Садів, чого люди тамтак забарилися.

Пішов святий Петро до небесних воріт, відчинив кватирку у воротах, вихилив голову, але такий сопух, дим та згар вдарили йому в лице, що мусів якнайскорше замкнути віконце. Кашляючи та чхаючи, повернувся до Господа.

- О, Господи... вспів лише сказати і так зайшовся кашлем, що вже весь день не могли почути від нього ні слова.

- Іди, святий Юріє, - каже Господь, - осідлай коня і поїдь на землю, у Країну Вишневих Садів. Поглянь, що там таке сталося.

Осідлав святий Юрій свого білого коня, наложив срібну зброю, припоясив свій святий меч і зоряним Чумацьким Шляхом поїхав на землю, прямо в Країну Вишневих Садів.

Було ще дуже рано. Люди зморені голодом та холодом дримали у своїх криївках. Ніхто не бачив святого Юрія.

А він на білім коні, у срібній зброї, їхав розритими, обгорілими лісами, через згарища сіл та звалища міст, чув квиління голодних дітей, плач нещасних матерей, і серце стискалося йому від болю. Одним помахом свого святого меча міг відрубати всі сім голів лютому змієві і повернути мир нещасній країні. Але на цьому світі вже встановлено так, що кожний сам собі мусить здобути і волю і долю. Святий Юрій відпоясав свій святий меч і поклав його в полі під хрестом на роздоріжжі.

Цієї ночі побачили люди в полі дивне сяйво, а вранці, під хрестом на роздоріжжі, нашли старовинний меч. На рукояті меча прочитали напис:

"Хто чесною рукою в чесній справі
Цей меч підійме - будь певний перемоги!"

Приглядалися люди до меча і говорили:

- Коли б то убити змія... Але ніхто не зважився підняти
меча.

Аж ось надійшов хоробрий лицар Зброслав. Він давно мріяв
про те, щоб змірятися із змієм. Сміло підняв меч і рушив до бою.

Змій, пізнавши меч святого Юрія, затремтів зі страху і ки-
нувся тікати.

І гордість підступила тоді до серця Зброслава.

- Цим мечем уб"ю змія і славом завітчаю ім"я своє. Заво-
лодію Країною Вишневих Садів і княжим вінцем прикрашу голову свою.

І в цій же хвилині затремтіла рука Зброслава, меч вихопив-
ся з долоні, полетів і вістря вбився в землю, аж по саму рукоять.
А напис на ньому ще сильніше заблестів на сонці:

"Хто чесною рукою в чесній справі
цей меч підійме - будь певний перемоги!"

А змія очунавши від страху, тільки зареготав, ригнув вог-
нем і морем полум"я та крові залив знову країну.

І довгі роки володів країною, а святий меч, всіми забутий
стримів у землі.

Аж раз найшов його розумний молодець Гостромисл. Він читав
у старих книгах і пізнав, що меч святого Юрія, меч перед котрим
тремтить ціле пекло.

- Ходіть, допоможіть мені вирвати святий меч з землі і убити
змія, - гукав він до народу.

Але прибитий горем народ тільки похитував головами:

-Ні, нема такого меча, щоб міг убити потвору.

Тоді Гостромисл кинувся в розпуці сам добувати меча, але
відірвав лише рукоять, а вістря залишилося в землі.

Зневірений до свого народу заховав він рукоять у полі пла-
ща і пішов у світ та й досі блукає по ньому. А лютий змія і далі
панує у Країні Вишневих Садів., отруючи своїм ядом і сопухом зем-
лю й повітря.

Та кажуть, що колись малий сільський хлопчина, пасучи вівці
на облозі, віднайде святий меч, вигребе його з землі, обітре на ньо-
му іржу, а горяча любов до батьківщини дасть йому силу підняти цей
меч чесною рукою і в чесній справі - за волю і долю рідного народу
убити потвору - змія.

Тоді оновлена земля вкриється знову буйною зеленню, знову
завітнуть вишневі сади, заспівають жайворонки над нивами, оживуть
села і міста, а народ веселий і щасливий ударить у всі дзвони.

І сам Господь у небі здивується, як чудово грають дзвони
воскресну пісню в Країні Вишневих Садів, а святий Юрій тільки ус-
міхнеться, осідлає свого білого коня і зоряним Чумацьким Шляхом по-
іде по свій святий меч - той меч, що перед ним не встоїться жаден
змій, ані жадні сили пекла.

НА ЗЕЛЕНІ СВЯТА.

Зближалась третя година. Новачки гуртом обступили сестричку, яка з великої торби витягала різні цікаві речі: кольоровий папір, кредки, ножички, клей.

- "Що ми будемо сьогодні робити?" запитувала одна новачка навипередки другій.

Сестричка усміхнулася і стримано відповіла:

- "Скоро самі побачите".

- "Я хочу червоний папір, а я жовтий" - знову загомоніли дівчата.

- "Спершу кожна з вас одержить кусок зеленого паперу" - спокійно відповіла сестричка - "а опісля вже виберете собі який захочете".

Новачки притихли. В руках стискала кожна великий кусок яскравого зеленого паперу.

Почались сходи. Сестричка привітала новачок кличем готуйсь, а ройова приліпила на новацькій таблиці, біля імени кожної присутної на сходинах новачки велику золоту зірку.

В домівці знову загомоніло:

- "Що ми будемо робити сестричко?"

- "Зараз виберемося в густий ліс" - відповіла сестричка. "Щоб не тривожити спокою та не турбувати лісовика мусимо всі переходити через ліс без найменшого звуку. Тому, що кругом буде дуже темно, кожна новачка мусить триматися другої, аж вийдемо на сонячну галявину. Новачку, що не буде дотримуватися всіх правил гри, лісовик посадить в лісі грибом. - А тепер тісно зутулить очі. - Кругом нас лісова темрява".

Всі новачки, із замкненими очима, подалися за сестричкою вперед. Нараз маленька Оленка не додержала правила гри, відчинила очі, і - стала грибом. Сидячи на долівці, вона з сумом приглядалася яу її подруги продиралися через круг темряви на сонячну галявину.

- "Ну, ми вже на місці", промовила сестричка. Всі новачки широко повідкривали очі.

- "А тепер назбираємо гарних листочків, зелених стеблинок трави і барвистих квіточків. А нашо нам їх, то розкажу пізніше."

Новачки заметушилися. З зеленого паперу стали витинати листя і траву. Праця відходила жваво і скоро. Коли вже все було готове сестричка знов заговорила:

- "Тепер, новачки, прикрасимо листям, гіллячками і цвітом нашу новацьку стінку. А чому це будемо робити, зараз вам скажу."

Новачки вигідно позасідали на своїх кріслах і всю увагу звернули на сестричку. А вона продовжувала:

- "Проминули радісні Великодні свята, а ось вже близько і літні свята: день зіслання Святого Духа і день Святої Тройці. Це й є наші зелені свята.

Український нарід дуже любить дерева, зелень і квіти. В давнині, коли Україна ще не була християнською, наші предки збиралися в гурт і, в місяці червні, коли вся земля красується пишними шатами, виходили в поля ліси і гаї витати природу. Ішли вони з гучною музикою, співами і танками. А смачними бенкетами серед піль і лісів закінчували це торжественне свято.

В цьому святочному поході брали участь старші, молодь і діти. Однак найбільш урочисто святкували у цей день господарі й господині, бо ж вони були власниками піль та лісів і найбільше дбали про них. Молодь і дітвора тільки приглядалася старшим і вчилися як у майбутньому і їй треба буде переводити це свято.

Наші предки любили й шанували природу за її щедрі дари: За дерева з яких будували собі хати і мали паливо на зиму, за звірята, птахи і комахи, що розвеселяли їх та піддержували їм життя, за буйну пшеницю, овочі, ярину, за все, що родила земля.

Люди уживали квіти, трави і дерева як ліки для важких недуг. Своє знання про зела та їхні лічнічі вартості, передавали з покоління в покоління. Тому що цвіти і зела наvertsали здоров'я і часто відганяли від людей смерть. Наші предки вірили в це що в них є чародійна і надзвичайна сила, яку їм наділяють душі померлих. Нарід вірив, що з весною душі померлих переносяться з неба в ліси і поля, приміщуються в деревах, квітах, збіжжю і в цей спосіб продовжують своє земне життя. А при тим допомагають вони родинам, охороняють їх від голоду і смерти, потішають і розважають зажурених і немічних.

І так кожного року, люди виходили в природу, щоб віддати їй свою пошану і поклін. Окрім цього свої хати і все господарство прикрашували зеленню і цвітом. Батько зі синами привозили з лісів великі галуззя дерев і прибирали ними ворота, брами, хати та інші будинки господарства. Мати з доньками приносили різні квіти і ними прикрашували всі кімнати. Долівку хат, сіней, коридорів і все подвіря застелювали пахучими травами з берегів рік та озер. В цей спосіб люди запрошували до своїх хат душі померлих членів своїх родин, бо вірили, що душі ці відвернуть від них лихо і нещастя.

Всі ті урочистості називали люди - зелені свята. З прийняттям Христової віри, що спричинилася піднесенню науки і культури на наших землях, цим святам надано християнський характер /зміст/.

Сьогодні, як колись давно, Зелені свята припадають в місяці червні. Ними ми відзначаємо третю Особу Божу, Святого Духа, а при тим вшануємо пам'ять душ померлих наших родин і героїв Українського народу. Українці поминають своїх визначних людей і всіх хто віддав своє життя за волю своєї батьківщини. У церквах правляться поминальні богослуження. Перед війною Українська молодь і дітвора сипали і відновляли могили борців за волю України, садили на них квіти, ставили нові хрести, плели і клали на них вінки. В день самих Зелених свят, кожного року організовано на тих частинах України, що не були поневолені большевиками, величаві походи з церковними процесіями, хорами і орхестрами на ці могили. Найкраще зорганізовані походи були на цвинтар у Львові. Поляки, що в той час займали Західні Українські Землі робили українцям всякі перешкоди і часто такі походи забороняли. Нераз приходило до сутічок з польською поліцією.

Залишилися також звичаї виходити в поля і ліси. Одначе ці походи не були веселі й гучні, а більше релігійні. Священник, одягнений в церковні ризи, ніс Найсвятіші Тайни, молодь церковні образи й коругви, а старші палаючі свічки. Підчас обходу піль, священник час до часу відчитував молитви, при престолах розтавлених в полі - відправляв молебні, прохаючи Господа урожаю в полі і всього добра.

Ще й сьогодні ми придержуємося деяких звичаїв. Напередодні Зелених свят прибираємо кімнати, вікна й образи зеленими гілками берези, дуба, або інших дерев, а на стіл кладемо квіти. Радісно тоді дітям. Всюди зелено й завітчано, всюди пахоці зілля і квіток. Вранці ідемо на Зеленосвяточне Богослуження, молимося за душі поляглих героїв".

Новачки пильно прислухувалися розповіді сестрички. На закінчення прикрасили свою стінку цвітами і листками, прибрали портрети Українських героїв вінками і змолили щирю молитву за їхні душі.

По сходинах побігли гуртом до парку, назбирати листочків, якими могли би прикрасити свою хату на Зелені свята.

XXXXXXXXXXXXXXXX

Д О В И С О Т

Пилипко жив зі своїми родичами та старшим братом у Карпатах. Нераз вибігав він надвір рано-раненько, підносив вгору очі і з цікавістю приглядався дужим хмарам, що сповивали вершечки гір, мов мати дитину. З його очей зникали гострі скелі покриті вічним снігом і стрункі ялиці, що мов святочна одіж прикрашували своєю зеленню схили гір. Сумно тоді ставало на серці хлопцеві.

"Ох, коли б мені туди дістатися" - думав він. "Там і сонце тепліше світить, і до Бога ближче і старших не треба слухатися. Коли б у мене орлині крила, я б туди зараз поплинув".

"Гей, Пилипку! Що це ти задер вгору голову і гапишся немов би янгола узрів", - з кпинами вигукував брат Андрій. "Ану, підкинь маржині сина, а то з голоду згине заки ти закінчиш з янголами розмову, - додав вже трохи гостріше.

Пилипко стрепенувся. Немов зі сну збудився. Набрал оберемок сина і подався в хлів.

"Тут мені всі щось наказують. Як не батько, то мати, як не наймит то цей крикливий Андрій. Чи ж він сам не може маржині їсти дати? - От, коли б мені крила, поплинув би туди, де людей нема, де сонце тепліше світить, ближче до самого Бога. Там і працювати не мусів би, і вчитися б не треба і Андрієвих вигуків не слухав би. От, коли б мені орлині крила!"

"Пилипку, та що це ти так повільно рухаєшся? Та ж до школи тобі йти пора, а ти ще навіть не снідав".

"Ох, Боже, та чого ж цей хлопець такий лінивий вдався? - От вам Андрій: рано встане, маржину напоїть, хліп почистить, ще й подвір"я замете, а оцей тільки б за хмарами дивився", бітькалася матір.

"Чекайте, чекайте, мамо!" думав Пилипко. "Колись пожалуйте за всі ці докори...Колись..." І кинув мрійливий погляд у сторону Говерлі.

"А цікаво чому там вічний сніг?" - роздумував вже при сніданку.

"Що це з тобою, хлопець?" - гримнув на нього батько. "До школи спізнився!"

"Мені в школі не цікаво" - спокійно відповів хлопець. "Чому ж мені спішитися?" Мама аж руки заломила. От собі сина - лінюха виховала!

"Вічний сніг..Та він мабуть на це, щоб янголи своїх крил не побрудили, коли засядуть з Богом на наради - Так, так! Це мабуть тому там вічний сніг!"

"Пилипку! Ти знову лекції не підготував", гостро промовив учитель. "Та що ж це з тобою? Батьки твої тяжко працюють на це, щоб дати тобі освіту, а ти люнтьох вже таки остатний. І не соромно тобі?"

"Ні, не соромно", спокійно подумав хлопець. "Бо я полечу туди, де людей нема, працювати не треба, де тепліше сонце світить, де вічний білий килим снігу, ближче самого Бога!"

"Господи! Допоможи мені здійснити мою мрію" - молився він вечером перед сном.

"Добре," промовив Бог. "Дам я тобі орлині крила, дозволю тобі покинути землю і полетіти на той таємничий шпиль гори, закутаний хмарою."

Ще не піднісся Пилипко з навколішок, а вже десь взялися у нього дужі орлині крила. Розпростер він їх широко - широко, вдарив ними об долівку, аж ціла хата здригнулася. Гордо вийшов на подвір'я, махнув ними раз - другий і легко, мов пилінка, піднісся вгору.

"Пращайте батьку! Пращайте мамо! І ти, Андрію, пращай! Вже не будете більше мене турбувати і лінюхом називати. Полечу туди, де людей нема, працювати не треба, де тепліше сонце світить, де вічний білий килим снігу, - ближче до Юога".

Дужі орлині крила понесли хлопця високо-високо, понад дахи хат і столітні дерева, просто на стрімку гору оповиту темною хмарою.

"Але, що це таке? Тут так холодно, мрячно і непривітно. Вітер вис-завиває, немов гуцульська трембіта, що сповіщає смерть. Сонце кудись заховалося і не огріває довкілля. А Бога - Бога теж нема. Що ж це? Чи не занесли мене часом крила туди, куди й мені не снилося?"

Пилипкове тіло зовсім заостеніло від холоду. Дужі крила змаліли, стали слабонькі, немов у маленької пташини, а з часом зовсім зникли.

"Що це? Що це діється зі мною?" стривожено питав сам себе хлопець. Йому захотілося їсти й пити, а тут ніодної людини не видно, ніяка деревина не росте. А там у батьковому саді і яблук і сливок повно, тільки зривай і в рот клади. Що ж йому тепер робити? До кого за поміччю вдатися?

Пилипко захотів спати, але мокрий гострий камінь безмилосердно тиснув йому боки, а гострий пісок різав шкіру. Розпука огорнула хлопця.

"Мамо, тату!" - кричав він.

"Андрію! - Поможіть мені!". Та відповіді не було. Його голос відбивався об скелі і зробивши мандрівку довкруг гір, знову вертався до нього. Його вигуків ніхто не чув і з поміччю ніхто не приходив.

"Тут вже прийдеється мені вмирати", подумав Пилипко, і щирі - гіркі сльози поплили по лиці.

"Прости мені, Боже, мій гріх. Дай мені порятунок, а я вже ніколи не буду ображувати Тебе".

Раптом із страшної, чорної печери почувся понурий голос.

"Це той, що в скалі сидить" - подумав хлопець і з переляку у нього аж волосся наїжилось на голові. "Аж тепер буде мені кінець, бо він не щадить нікого. Зі скали мене в долину скине, або камінюкою голову розіб'є".

З печери вийшов "Той, що в скалі сидить", старий-старезний дід, з довгим до землі сірим волоссям, зеленими мов мох очима і сильними мов скеля грядьми.

"Як ти посмів зайти у моє царство?" - зі злістю запитав він. Таких непроханих гостей як ти я переміняю в камінь. Живого я не можу стерпіти, бо моє царство є мертве". Хлопець задрожав всім тілом, як листок на вітрі. Смертельний страх, немов мурашки, пішов по його спині.

"Пощадіть мені життя, дідусю", благальним голосом заговорив хлопець. "Я не прийшов сюди вас турбувати, я... я..." і не скінчив. Рясні сльози знову покотилися по його лиці, а болісні звуки виринули з грудей і понеслися в простір.

"Я втікав від примхливих людей туди, де не треба працювати, де тепліше сонце світить, де вічний білий килим снігу і ближче до Бога. Та я мабуть не туди попав. Я в леті заблукав".

"Ні, хлопче", дещо лагідніше промовив "Той, що в скалі силить". "Попав ти там, куди прямував. Та здалека все виглядає краще, як зблизька. Навіть холодний шпиль гори видається приманливим. А люди є такі як ти. Коли ти для них щирий, вони тобі привітні, коли ти чесний, вони також стаються добрими. Життя з людьми у світі - це наче зеркало. У ньому ти побачиш відбитку себе самого... Цим разом я пощаджу тобі життя. Вертайся додому і добре пам'ятай слова, що я тобі сказав. Коли ж будеш вчитися і працювати над собою, то будеш мати гарний успіх. Бо все, що добре і величне у світі, повстало з праці людських рук. А сонце теж засвітить тобі там тепліше і до Бога тобі буде недалеко, коли чистою буде твоя душа".

Десь взялися у хлопця дужі крила і він полинув у той світ, з якого так недавно утікав.

+++++

Л І Л Е Ї.

/легенда/

Це було тоді, коли погані Пилатові воїни провадили невинного Ісуса на гору Голготу. Поруч Нього йшла Його страдальна Мати. Її материнське серце корчилося з болю, коли дивилась на страшні муки невинного Сина. Вона гірко плакала, а перли сріблистих сліз скочувались по святому обличчі і спадали на дорогу.

Час минав. Минула година розп'яття - смерти Спасителя. Прийшли вірні апостоли і поклали Христове тіло в гробі.

Не відступала від свого улюбленого Сина Пречиста Мати. Довго Стояла Вона на колінах перед гробом і в гарячих сльозах молилася до Всевишнього.

І сталося чудо. Другого дня зацвіли білі квіти, де впали сльози Богоматері, а третього дня воскреслий Христос обдарував їх запахом, найкращим, що його мають будьякі квіти.

Відтоді ці білі квіти, які називаємо лілеями, стали символом невинності, і до нині ставлять їх біля Божого Гробу у страсний тиждень по всіх церквах.

Роляник, "Веселка" ч.4 /8/

ПЕРШІ КРАШАНКИ.

Як Галя була ще маленька, вона дуже раділа крашанками, отими великодніми, кольоровими яєчками.

- Дідуню, звідки беруться крашанки - запитала.
- Їх красять, малюють - відповіі їй дід.
- А нащо малюють? -
- На пам'ятку, дитинко. На пам'ятку великого Христового чуда. Ось ти сідай коло мене, а я розкажу тобі великодню легенду про перші крашанки.-

Галя сіла на стільчику і пильно слухала.

- Як Ісус, ворогами замучений, помер на хресті, то Його похоронили в кам'яній могилі, привалили каменем і поставили вояків, щоб мовляв Ісусові учні не викрали тіла. Стоять вояки день, стоять другий біля могили, а третього дня вдосвіта сталось щось незвичайне: над могилою засяло ясне - преясне світло і блиск осліпив сторожів. Від несподіванки вони попадали на землю. Все таки вони бачили, як Янгол Господень підняв важку, кам'яну плиту і з могили вийшов Христос.

Вояки схопились на ноги і з переляку повтікали. Вони побігли в місто до свого сотника і дрожаючи від страху, розповіли йому, що Христос воскрес.

Сотник якраз тоді снідав. Перед ним лежало кілька варених яєць.

- Це неправда! - закричав сотник до вояків. Хіба б може бути, щоб мертвець, який два дні пролежав у могилі, ожив?

- Так він ожив! - запевняли вояки, але сотник не дав себе переконати.

- Це неможливо! - кричав він. Хіба може так бути, щоб ніч стала днем, а вода вогнем? Або ... або ... щоб ці білі яйця стали червоні? Тіло Христа викрали його учні, а ви дали себе залякати, обдурити і дозволили їм на це! Га, не минути вам кари! -

Вояки впали перед лютим сотником на коліна, запевняючи, що вони невинні. Та сотник оскраженілий від гніву, не слухав їх. Нараз його погляд упав на тарілку з яйцями і що це такі? Всі яйця на тарілці були червоні!

Захитався сотник, збілів і - повірив. Повірив, що Христос-правдивий Бог і що Він на правду воскрес. То було чудо, одно з багатьох чудес Великодня.

Від того часу, дитинко, на пам'ятку того чуда побожні християни красять яєчка.

XXXXXXXXXXXX

Олена Цегельська.

ВЕЛИКОДНЯ ПРИГОДА.

Це діялося давніше, у нас, там, дома, на Україні. Якраз на сам Великдень хлопчик Юрко мав велику пригоду, якої не забуде ціле своє життя.

Там, на Україні гарні, великі церкви, а при церквах високі дзвіниці. Вони такі стрункі, гладкі та високі, наче ті вежі, з великими отворами, наче вікнами вгорі. А ці отвори на всі сторони світа. А дзвони в них які! Оттакі здорові, величезні.

Та й у цій місцевості, де жив Юрко, була при церкві така дзвіниця, а в ній великий, прегарний дзвін, що звався "Іван". Ну, й ще інші дзвони та дзвоники.

Юрко дуже любив і дзвіницю і дзвони. От, бувало, викарабкається сходами високо - високо, а там церковний паламар, дід Матвій, дзвонить. Та, бувало, Юрко просить:

- Діду Матвію, дайте подзвонити, дайте бодай вчепитися мотуза від отого великого дзвона "Івана"!

Дід Матвій не дуже любив, щоб хлопці приходили на дзвіницю, бо вона була старосвітська і там, високо, під самими дзвонами, не було ніякого помосту ані огорожі. От були просто поперечні й повздовжні бальки, на яких треба було стояти. Між бальками й стінами дзвіниці була вільна прогалина, крізь яку необережні діти могли провалитися вниз.

Ото ж, коли Юрко просить, то дід Матвій не зразу позволить, а ще надумується, чи дозволити. А Юрко, бувало, принесе йому тютюну

до файки.

- Натє, діду, закурїть, а я трошки подзвоню.

То дїд Матвій подобріє, тютюн сховає.

- Ні, каже - не закурю перед відправою.

Тоді Юрко й другі хлопчики подзвонять, потішаться. А дїд навчає, як і коли треба вдарити, як замахнутися і коли пустити легше, щоб ці дзвони заграли, наче музика. А найважнїша наука з оцим великим дзвоном "Іваном". Він мав мотуз, учеплений до серця і тим серцем дзвонився. Бо як, бувало, цей дзвін розхитують, то він цілою дзвіницею трясє, мало не завалить її. А голос який, мов грїм гуде, гримить. Го, го! То хїба на дуже велике свято ним цілим дзвонили. От, часом у день празника, або в таке велике свято, як "Проголошення Самостійности Української Держави". А цього Великодня то таки серцем малося дзвонити.

Щє заночі Юрко побїг до церкви й там був на відправі дожидаючи, коли прийде пора вперше задзвонити. Якраз у добру пору вийшов на дзвіницю. А там уже бїльше хлопців зібралося. А дїд Матвій їх навчає:

- Хлопці, як лише отець парох заспївають "Христос Воскрес", ми задзвонимо отак, по Великодньому, точками. Отже перша точка:

- Вдаряє дзвін "Іван": бїм-бам, бїм-бам, бїм...

- А друга точка - це менші дзвони: бамбалам, бамбалам, бам...

- А третя - то вже всі ці малі дзвоники: дзїнь-дзїнь-дзїнь... глїнь-глїнь-глїнь...

- А тоді всі враз, але так, щоб вийшло, наче музики грають...

- Добре, діду, добре, ми вже знаємо!

А Юрко просить:

- Дїду, дїдусю, а я "Іваном" подзвоню! Позвольте, сьгодні на Великдень!

- Ну, добре вже, добре. Ось тобі мотуз.

І прийшов цей великий момент. Юрко вхопив за мотуз, розмахався, розрухав серце дзвона. Дзвін загудів: - Бам!

- Бїм-бам! - І вже впали другі дзвони і заграла великодня музика.

Коли оце нараз несподівано Юркові вихопився із рук мотуз від дзвона. Юрко подався за ним, скочив на край бальків, та й нараз втратив рівновагу. Вже падав головою вниз, у прогалину, поза бальки, коли несподівано розхитаний мотуз сам вернувся до його рук. Юрко ще вспів, падаючи, вхопитися його руками. Але повис у воздуху, поза бальками, над великою глибиною. Кожної хвилини міг впасти комїть головою вниз, покалічитися, а то й забитися. Він із всієї сили тримався мотуза і кричав. Але хто ж міг його чути при звуках усіх дзвонів? Однак вправне вухо дїда Матвія почуло, що серце великого дзвона вдаряє лише в один бїк: - Бїм, та й бїм.

- Що це таке? - Що за дзвонення, якраз на Великдень? - Глянув у сторону великого дзвона і стерп увесь із переляку. Юрка не було. Що духу дїд Матвій скочив Юркові на рятунок і витягнув його на гору.

Юрко був блїдий і переляканий. Неменше і дїд Матвій. Але не було часу на розмови. Дїд Матвій сам ухопив за мотуз і дзвонив, дзвонив з усієї сили. А Юрко засоромлений, сумний, непомїтно поволеньки зїшов сходами в долину. Клякнув під церквою і, як вмів, гаряче молився:

- О, мїй дорогий Ісусе! - Ти знаєш як я Тебе люблю! Я так хотїв сьгодні подзвонити Тобі на славу. Ти не дав, щоб я якраз сьгодні забився - бо Ти сьгодні воскрес. - Дякую Тобі за врятоване життя! О! Як я тішуся, що я ще живий! - А по молитві Юрко з усього серця заспївав враз із цілою церквою: - "Христос Воскрес".

П Е Р С Т Е Н Ь

Колись давно жив один чоловік. Він дуже пильно працював і в його господарстві все йшло добре.

Одного дня він орав на своєму полі. Раптом бачить, якась дивна старенька жінка йде напроти, підходить і каже:

- Чому так тяжко працюєте, а великої користі з того не маєте? Я вам краще ось що пораджу: Далеко в лісі є великий дуб - більший за всі інші дерева. Будете йти аж два дні до того дуба, зрубаете його і тоді будете мати велике щастя.

Селянин не чекав, щоб йому це повторювано. Взяв сокиру і пішов.

І дійсно, два дні пройшов тією дорогою і побачив великого дуба. Зараз же й почав його рубати. Коли дуб повалився, з нього випало кубелечко і в ньому розбилося два яєчка. З одного випав на землю золотий перстень, а з другого вилетіла маленька пташка. Вона почала рости і збільшуватись, нарешті сказала зляканому селянинові:

- Як випустиш мене на волю, дам тобі в нагороду цей перстень. Він є чарівний: коли матимеш якесь бажання - скажи йому і поверни перстень на пальці. Тоді зараз же все здійсниться. Але уважай - можеш зголосити лиш одне бажання, після того перстень вже стає звичайний. Отже уважно все продумай! І пташка відлетіла.

Чоловік надів перстень на палець і пішов додому. Ввечорі він був у місті, де жив його приятель-золотник, що мав багато дорогіших золотих річей у своїй крамниці. Селянин показав йому свій перстень і запитав, як він оцінює його.

- Майже невартісний, відповів золотник. Тоді селянин оповів, який то є чарівний перстень і напевне дорогий за всі речі в його крамниці.

Але золотник був недобра людина. Він запросив селянина до себе ночувати:

- Як ви залишитесь, то й мені пощастить.

Гостив селянина, приніс декілька пляшок вина і частував його, наче найкращого свого приятеля. Та коли той заснув, золотник зняв тихенько з його пальця чарівний перстень, надів йому другий, цілком подібний, але вже звичайний.

Ранком золотник не міг дочекатись, коли селянин піде до дому. Як тільки лишився сам, позачиняв віконниці, замкнув двері і, повертаючи чарівний перстень на своєму пальці, сказав:

- Хочу мати сто тисяч фунтів золота.

Лиш промовив це, як золото посипалось наче золотий дощ. Золоті монети падали йому на руки, голову, на все тіло - скрізь. Коли золотник спробував дістатися до дверей, воно не пускало його рухатись. Скоро всього його залило золотим дощем і весь час золото падало все далі й далі...

Так багато було золота, що підлога труснула і все золото і сам золотник провалились в пивницю. Великий лоскіт від того почувли сусіди, позбігались, мусіли виломити двері і побачили, що стало-

ся. Але вже було за пізно. Залотник був мертвий - золото його задушило.

Тим часом селянин з легким серцем наближався до дому. Він зовсім не знав, що має вже лише звичайний перстень на пальці. Показав його жінці і каже:

- От тепер, жінко, ми з тобою щасливі люди. Наша доля вже певна. Лише мусимо бути дуже обережні, вибираючи щось найліпше, коли будемо щось просити у перстня.

Жінка зараз запропонувала купити поле, що було якраз між двома смугами їхнього.

- То гарний шматок! Що ти скажеж, щоб ми забажали саме це? Але хазяїн відповів:

Я певен, що можете бажати чогось кращого, ніж це поле. Тим більше, що попрацюємо з тобою і зможемо й так його купити.

І дійсно, вони взялися за роботу і тому, що врожай був добрий, змогли купити бажане поле.

- От, бачиш, всміхаючись сказав хазяїн жінці, те поле вже наше і бажання лишається надалі. А жінка почала знову мріяти купити коня і корову. Та чоловік знов їй каже на те:

- Дорога дружино, навіщо використовувати перстень на таку звичайну річ? Гадаю дістати коня й корову без перстня.

Так воно й сталося. В кінці другого року заробили гроші і купили коня й корову. І ще більше був задоволений селянин:

- Бачиш, придбали, що хотіли, а дороге бажання ще ціле. Які ми щасливі!

- Ні, жінка роздратовано на це відповіла, не можу зрозуміти тебе. Завжди ти мав звичку скаржитись, що не маєш різних речей, а ось зараз, коли маєш можливість дістати, що лиш хотів би, ти тяжко працюєш від ранку до ночі і маршуєш найкращі роки свого життя. Ти міг би бути багатим хазяїном, королем, мати багато грошей, а ти нічого того не маєш. І то лиш тому, що не хочеш використати перстня.

Селянин відповів:

- Дивись, ми обоє молоді, а життя довге. Памятай, що перстень сповнить лиш одне бажання. Можливо пізніше стане зле. От коли ми його будемо потребувати! Хіба ми не є щасливі з того часу, як його маємо? Будьмо вдячні і не викликаймо біду.

Що казав селянин, була то свята правда. Здавалось, що сам перстень принісить те щастя, хоч вони обоє працювали цілий день. А ввечорі селянин любив сісти перед хатою і побалакати з сусідами.

Роки йшли, а бажання це не було висказане. Іноді жінка таки хотіла мати щонебудь, але селянин завжди радив ще почекати. Зрештою і сама жінка не дорікала вже чоловікові. А селянин лиш частенько поглядав на свій любий перстень, а не бажав нічого.

Тридцять - сорок років минуло. І селянин і його жінка зовсім постарілись. Бог був до них добрий. Однієї ночі старенькі разом померли. Діти й унуки стояли навколо, прощались зі своїми любими батьками. Одне з дітей хотіло зняти з пальця мертвого батька

перстень, але найстарший сказав:

- То ні! Залиши рідному татові його перстень у могилу. Він все любив його і мати дорожила ним. Певно, цей перстень мама подарувала батькові, коли вони були ще молоді.

Так старого селянина поховали разом із жінкою. На його пальці був перстень - звичайний, а ціле життя він був певен, що має чарівний. Та все він приніс ім щастя - скільки чоловік може бажати.

Отже бачите - маленька річ у добрих руках є краща, ніж велика у недобрих.

Переклала з англійського

Л. Русова - Ліндфорс

Елля Фріебуігг

=====

ЯК ПОСТАЛА ВЕСЕЛКА

=====

У вечорі перед страшним потопом, який Господь післав, щоб покарати лихих людей, зійшли небесні янголики ще раз на землю. Вони хотіли попроситися з усім тим, що Господь так гарно сотворив на радість людям, яких невдячність мусів тепер покарати.

Коли янголики тихенько линули крізь сади, ліси, понад поляни й полонини, побачили, що на всіх квітах блистали сльози а на носиках листочків звисали ясні краплинки. Всі рослинки дрижали тихенько й тремтіли від жаху й журби.

Янголики, яких серденька відчули милосердя, подумали:

- Чому невинні рослинки мають терпіти й покутувати за людські гріхи? Вони попрохали Господа, щоб відкрив небо невинним живим квітам, щоб захистив їх перед потопом і дозволив їм далі жити. Господь усміхнувся до янголят і сказав:

- Добре, нехай кожне з вас зів'є собі вінок, але тільки один вінок зможе увійти до неба а саме той, який ви мені перший покладете у стіп. Тепер до діла, але тямте й зберігайте заповідь мою: справжня любов завжди знайде шлях рятунку.

Добрі янголики подякували лютому Господеві, обіцяли бути послухними і швиденько взялися до праці.

Кожний янголик вибрав собі інші квіточки й сплітав з їхніх ніжних чашечок довгий звій-вінок. Коли всі янголики були готові й ніде не залишилося ніодного пупянкаV поклали вони свої вінки один біля одного. І так спершу лягли червоні троянди й інші червоні та рожеві квіти; потім жовті й білі, також різні зелені трави й листочки, а там сині й фіолетні а на кінець скроменька фіялочка. Звої були однаково довгі й виглядали наче один великий вінок. Кожний янголик узяв один кінець свого звою та гарненько радочком, один біля другого, полетіли вони на небеса й прилетіли разом перед Господній престіл.

Господь усміхнувся лагідно до них: - Ви добре зрозуміли мої слова й усі квітоньки врятовані. Ваш вінок залишиться в небі. Нехай він творить міст між небом і землею і нехай вказує людям шлях до Мене!

І вічно цвітучий вінок залишився перед Господнім престолом. Коли паде дощ, янголики розвішують його на хмарах і він блистить і мерехтить усіми кольорами неначе величній міст із дорогого каміння. А люди радіють цим чарівним дивом і кличуть: "Гляньте, гляньте, веселка!".

Перкл. Н.Мудрик

Ганна Черинь

ПЕТРУСЬ ПОЛЕТИТЬ НА МІСЯЦЬ

По обіді, коли тато прочитав українську й американську газети і закупив цигарку, Василько підсів до нього на канапу. З другого боку незабаром примостився менший, Петрусь.

- Як справи в школі, хлопці? - спитав тато. Що цікавого вивчали? Чи маєте домашні роботи?

- Ми вже зробили, - сказав Петрусь. - Мою роботу перевірив Василь, а Василеву - мама. Ми в школі читали про вовка і козенят.

- А ми читали про планети, - гордо сказав Василько. - Хочеш, тату, я тобі розкажу, що я про них знаю, а ти мені розкажеш, що ти знаєш. Добре, тату?

- Гарзд. Передусім, Василю, - спитав тато, - скажи мені: чи ти бачив коли хоч одну планету?

- Бачив, - усміхнувся Василько. - У планетарії, де нам їх показували прожектором на стелі.

- Тільки у планетарії? - здивувався тато. - А крім того?

- Мабуть що ні, - признався Василько. - Я знаю, що таке планети. Це такі великі небесні тіла, вони на небі між зірок. Але вдень їх не видно, а ввечері я роблю домашні завдання або вже сплю. І тому я їх не бачив.... А ти їх бачив, тату?

- Бачив деякі з них, сину, тільки для цього треба добре знати їх положення на небі, щоб не помилитися. Проте, ти напевно бачив супутника однієї відомої нам планети - Місяць. Ну, а ту планету ми всі дуже добре знаємо, бо на ній живемо.

- Я знаю! Я знаю! - вискочив Петрусь. - Ми живемо на Землі!

- Цілком слушно, Петрусь, ми живемо на одній із планет - на Землі. А, крім того, є ще й інші планети, всіх їх дев'ять, разом із нашою Землею, обертаються навколо Сонця. Ану, Василю, чи ти їх знаєш?

- Меркурій, Венера, Марс, Юпітер, Уран, Нептун і Плутон! - швидко, як вірш, проказав Василько, а Петрусь ледве встигав рахувати на пальцях.

- Тільки вісім, - сказав він. - Одну загубили.

- А Земля? - нагадав тато. - Із Землею дев'ять.

- Як цікаво, тату! Всі ці планети невпинно обертаються навколо самих себе і навколо Сонця, а разом із Сонцем навколо ще якогось більшого центру. А чому так, тату, і чому вони не падають?

- Так світ побудований, синку. Як людина без роботи, без руху жити не може, - навіть тоді, коли вона спить, тіло її живе і працює - так і всесвіт взаємно притягається і своїм рухом тримає рівновагу.

- Тату, а коли є ще інші, такі як наша Земля, планети, то чи й там люди живуть? - таємниче запитався Василько.

- І чи є там українці? - додав Петрусь.

- Цього ще ніхто не знає, - задумано промовив тато. - Ще з давніх часів люди цим цікавились, багато різних казок наскладали. Ще в старовину вірили, що по смерті душа людини летить у далекий світ, на котрусь із планет... Навіть малюнки є, як би ті люди на інших планетах мали виглядати...

- Я бачив малюнки людей з Марса, - сказав Василько. З довгими руками, з величезними головами, у скафандрах і з антенами на голові... Чи це може бути правда, тату?

- Я боюся їх, - сказав Петрусь. - Вони такі, як великі раки!

Нема чого боятися, - заспокоїв його тато, - то ж тільки на малюнках. Проте, люди уявляють собі речі на підставі того, що знають з науки. От, як винайшли потужні телескопи і почали приглядатись до однієї з найближчих до нас планет, Марса, то багато чого цікавого на ній побачили. Узимку на бігунах Марса видно багато льоду і снігу, а коли там стає тепліше, так ніби весною, лід відступає, тане. Тоді на Марсі з'являються темні плями, а пізніше вони зеленіють, а потім стають бронзовими. Деякі вчені думають, що то так міняють колір рослини, що ростуть на Марсі. Ще нам відомо, що на Марсі мало води і повітря.

- А людина без повітря і без води не може жити, - зауважив Василько.

Бо тоді немає чим митися і білизну прати, - додав Петрусь.

- І нема чого пити й чим дихати, - виправив тато. - Отже, з цього мусіло б виходити, що на Марсі не може бути людей. Але в останні роки учені прийшли до висновку, що на інших планетах можуть жити створіння, пристосовані до тамошніх умов. Може вони там і їдять, і вдихають цілком інші речовини, ніж ми тут, на Землі, може вони пристосовані жити в тих умовах так, як ми на Землі...

-Тату, а все таки, як виглядали б марсіяни? - поцікавився Василько.

- Але ж ти знов своєї! Я ж тобі сказав, що ніхто цього не знає. Проте, учені роблять здогадки про вигляд людини з Марса. Пля-

нета Марс далі від Сонця, ніж Земля, і вона куди більше охолола всередині. Найтепліше там буває опівдні влітку, так як у нас на початку весни. А вночі стає так холодно, що людина з Землі там би відразу на смерть замерзла! Отже, якщо там є люди, то вони напевно мусять ховатися наніч десь вглибині.

- А вдень вони виходять на сонечку грітися, як наша бабуня! - заляскав у долоні Петрусь.

- То вони, мабуть, маленькі, худенькі, - сказав Василько.

- Може якраз навпаки, - заперечив тато. - Марс значно менший від Землі, і тому не притягає до себе людину з такою силою. Отже, на Марсі все значно менше важить, і людині легко носити своє власне тіло. Тому вона може бути і вищою, і більшою, може стрибати собі зі скелі на скелю, не прикладаючи до того особливої сили.

- А як на Венері? - спитав Василько.

- На Венері справа інша. Вона ближча до Сонця, ніж Земля, і там удвоє гарячіше, ніж у нас. На Венері напевно є життя, бо там багато повітря і водяної пари, отже, щось там може рости й жити. Але вся біда в тім, що на Венері ми навіть у телескоп нічого не бачимо: вона оповита непроникливою завісою хмар і випарів. За тією завісою може рости величезні ліси, пишні квіти і трави, бродять дивні створіння... Може колись і дізнаємося!

- А чи живуть люди на Сонці? - раптом спитав Петрусь.

- О, на Сонці напевно ні! Сонце від Землі віддалене на 93 мільйони миль, але й то, як припече влітку, то не знаєш куди дітися! А як би то жити на Сонці? Там і ступити не можна: все розжарене, самі полум'яні гази й вільні атоми, що розлітаються на всі кінці і знову сполучаються...

- Тату, - промовив Петрусь, що став уже потроху дрімати. - Я хочу полетіти на Місяць.

- Це дуже далеко, сину, - засміявся тато.

- Не далеко! Я його з вікна бачу, зовсім близько, он там за нашою школою.

- Ти не знаєш, сінку, як то далеко! 240 тисяч миль звідси! Скільки ж то треба було б часу!

- П'ять днів? - наугад запитався Петрусь.

- Ти таки відгадав, сінку, може навіть і менше, якщо летіти ракетою. Але покищо ніхто до Місяця не долетів, хоч уже не одну ракету випустили на розвідки, і одна з них вже обійшла навколо Місяця.

- Тоді я полечу на Місяць першим, - вирішив Петрусь. - А чи можна буде мені Рябка з собою взяти?

- Може Рябка раніше від тебе на Місяці побуває! - пожартував тато. - Адже перше ніж пускати у простір людей, винахідники випробовують лет на тваринах. От недавно одна мавпочка щасливо повернулася у щільно закритій капсулі із міжпланетарного простору... Тепер її лікарі старанно досліджують, щоб дізнатися, чи може людина витримати цю тяжку і небезпечну мандрівку...

- Я можу в поїзді п'ять днів їхати і не втомитися, завважив Петрусь.

- Це зовсім не те, дитино, - похитав головою тато. - То в поїзді, а то - в ракеті. Ти ж бачив у кіні, як вона вибухає, скільки диму, вогню, грюку! А уяви собі в середині такої ракети! Можна і впасти, і вдаритися, і перелякатися, і навіть умерти... А яка нестерпна спека! Бо ж ракета мусить летіти з величезною швидкістю, щоб перемогти силу земного притягання, відірватися від Землі й вийти в міжпланетарний простір. Там уже летіти неважко, бо ніщо ракету не притягає, хіба на метеор наскочити можна... Але основне - це пролетіти крізь земну атмосферу, цебто той шар повітря, що огортає земну кулю... Над цим тепер працюють кращі вчені цілого світу, і я не сумніваюсь, що вже скоро ми зможемо полетіти на Місяць, а згодом і на інші планети.

- Я полечу, тату, - запевнив його Петрусь. - І візьму тебе з собою.

- Добре, - погодився тато. - Тільки ти ж знаєш, що для цього треба дуже багато вчитись.

ЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖ

КАЗКА ПРО КОРОЛЯ САМОБОРА.

Жив-був собі король Самобор. Безжалісний був, лютий та ще й безмірно гордий, бо мав велике військо і позавоював усі сусідні країни. У камінній вежі - темниці держав у неволі одинадцять королів, а ще забажав дванадцятого.

І пішов король Самобор війною на Країну Білих Квітів.

Дізнався Квітослав, володар нападеної країни, про несподіваний ворожий набіг, зібрав військо і заступив наїзникові дорогу. Завзята січа була. Але велике військо Самобора з усіх сторін оточило невеликий, хоч відважний полк оборонців. Майже всі дружинники полягли на полі слави, тільки король Квітослав із невеликим гуртом лицарства вирвався з оточення. Він подався на вигнання шукати там союзників, які допомогли б визволити його батьківщину.

Тим часом Самобор вступив у столицю Країни Білих Квітів і засів на чужому золотокованому престолі.

- Щоправда, дванадцятого короля я ще не полонив, але дванадцятую країну звоював, - нахвалявся Самобор перед своїми вояками. - Хочу і наказую, щоб народ Країни Білих Квітів поклонився мені і щоб признав мене своїм володарем. Як не сходе добровільно, мечем і батою примушу його до того.

Важко зажурилися сивоволосі діди, найрозумніші голови в Країні Білих Квітів. Яка ганьба! Який сором! Хто бачив, щоб нарід короля Квітослава складав наїзникові подяку за загибель свого війська, за своє поневолення!

- Що робити? Що діяти? - радились колишні дорадники Квітослава вночі в домі найстаршого із них, Добромисла. Думали й гадали і нічого розумного не могли видумати.

- Послухайте ж і мене, браття! - відіззався на самому кінці Добро-

мисл.

Прихилили діди свої голови до Добромисла, а він їм шепотів тихо і довго. Діди слухали уважно і потакували головами. Мабуть, добра була Добромислова рада, бо ніхто не сперечався. Перед досвітком розійшлися по домівках, а на другий день донесено королеві Самоборові, що народ Країни Білих Квітів готується у визначений день йому поклонитись.

Король зрадів: - Вони покірніші, ніж я сподівався. Геройства від них, мабуть, не ждати!

Але, на всякий випадок, наказав військові бути готовим, мов до бою.

Через тиждень на великім майдані перед палатою сидів на високім золоченім престолі гордий і пишний король Самобор, а довкола нього стояло, мов залізний гострокіл, його непереможне блискуче військо, яке ще ніколи не втікало від ворога.

- Вже починається! - закликав перший воєвода і показав рукою на вулицю по той бік майдану. Вулицею з міста йшов довгий похід. На самім переді ступав поважно Добромисл. За ним ішли жінки і діти з китицями білих квіток. Добромисл спинився серед майдану. Жінки і діти проходили попри нього, уставляли квіти рядами на землі і знов відходили в місто. Незабаром на майдані наче розцвів великий лан квіток. Королеві ніхто не вклонявся і здавалося, що його ніхто й не бачить.

Король послав до Добромисла свого слугу запитатись, чому народ не складає поклону.

- Це тільки початок свята! - відповів поважно Добромисл. - Адже на майдані, крім мене, немає ні одного мужчини. Мужі мусять поклонитись перші.

- Це правда! - сказав Самобор, коли йому передали відповідь. - Пождемо, що буде далі. Якщо мені поклоняться мужі, то це буде справжній знак вірності від усієї країни.

Квітів ставало все більше й більше. Добромисл далі стояв непорушно і кидав нерозгаданий погляд понад загорожу сталевих шоломів на престіл гордо всміхненого короля.

Нараз низько над майданом забринів рій бджіл. Бджоли здалека побачили безліч квітів і кинулись до них, сподіваючись знайти мед. Але меду не було, бо квіти були зроблені з білого серпанку. Бджоли розсердились. Була осінь, і в полях вони вже не знаходили медових квітів. А оце вчора з їх вуликів пасічники на доручення Добромисла вибрали весь мед. Бджоли сподівались надолужити собі втрату на отих білих квітах, що їх бачили на майдані, але їх сподівання не здійснились ...

Розлючені бджоли кинулись на короля і його достойників. Напад був несподіваний. Мов стріли, налітали бджоли на людей і вбивали пекучі жала в їх обличчя. Одна бджола вжалила короля Самобора в чоло, а друга - в ніс. Самобор почав відмахуватись руками, але це ще дужче розсердило бджіл. На нього кинулася ціла громада. Король накрив голову плащем, але в його згортках уже сиділо кілька бджіл. Інші жалили в руки і добирались до пазухи. Бачачи, що не жарти, король пустився навітікача до палати, а за ним побігли його воєводи й бояри. Та поки вони заховались у безпечне місце, бджоли гнались за ними і жалили, скільки влізло. Дісталось і закованим у залізну зброю дружинникам: бджоли без милосердя пекли їх по оголених ногах і всіма щілинами залазили за дротяні сорочки.

Військо добуло мечі і почало ними вимахувати. Бджоли, які щораз новими роями прилітали з недалеких пасік, ще з більшою заїлістю накинупли на них. Не було іншої ради - дружинники мусіли також утікати з майдану.

За недовгу хвилину майдан спорожнів. На ньому темніла тільки одна непорушна постать Добромисла, що стояв із накритою каптуром головою.

Самобор заховався в палаті, а його дружинники розбіглися по місці.

- Кляті бджоли! - сердився король, обмацуючи своє обличчя, що починало пухнути і робилося похуже на круглий гарбуз. - Я ніколи не міряв своїх сил з такими запеклими противниками. І сьогодні я та моя відважне військо перший раз утікали ...

Король і воєводи запухли так, що їх треба було покласти в постіль і покликати знахарів. Але знахарі поховалися, а посланці, вислані по них, не вернулися.

Та біда для гордих наїзників щойно починалася. На майдан перед палатою вибігли лави мужчин з косами, довбнями, вилами і навіть з колами, вирваними з огорожі. Вони кинулись на ворожих дружинників, що охороняли ворота. Наїзники не могли й думати про оборону. Король і воєводи через пухлятину світу не бачили. Нікому було збирати військо і ним заправляти.

Дружинники намагались у кількох будинках оборонятися, але їх сили були ослабі. Вони піддалися. Тільки королеві Самоборові пощастило втекти. Поки вхід до палати обороняли його прибічні вояки, слуги занесли його на віз, запрягли найкращих коней і пустилися чвалом із міста. Під заслоною темної ночі гордий Самобор утік манівцями до своєї держави.

Країна Білих Квітів була знову вільна. Від того часу бджоли і пацієчники були в цій країні у великій пошані. А сусідні народи знали, що з Країною Білих Квітів треба жити в згоді, бо там розумні, відважні люди і ... сердиті бджоли.

Р.З.

СОБАКИ - ГЕРОЇ.

Про собак є багато оповідань. Про одних згадують в газетах, других оголошують у військових наказах, часом визначніших нагороджують медалями, а навіть ставлять пам'ятники. Особливо вихваляють тих собак, які урятовують людей у воді, або в снігах, у горах.

Про таких собак-героїв всі знають, про них пишуть і звеличують їх подвиги.

Ще є інша група собак, що є помічниками людини в її щоденному житті й без яких людина не може обійтися. До цієї групи належать пси в підбігункових околицях, сторожеві пси-вівчарки, провідники сліпих та інші.

Треба ще згадати собак, які так прив'язуються до своїх господарів,

що з їх смертю, переставлять їсти й з жалю самі гинуть.

Однак ще є група собак про яких мало хто знає, їх життя проходить непомітно, в той час, коли вони також заслуговують особливої уваги, пошани й подиву.

Це відноситься до собак-матерей.

Багато є прикладів. Я оповім вам, дорогі діти, лише дві правдиві історії героїзму матерей.

В одному місті фермер купував барани. Торг був віддалений 20 миль від дому. Йому товаришувала його вірна сука-Дора.

Зараз по приїзді на торг вона привела на світ 7 щенят. Фермер був змушений зіставити суку у своїх знайомих, а сам полагоджував різні справи й по 36 годинах вернувся до дому. Перед дверми хати знайшов свою Дору з її 7 щенятами.

Дора переносила одно щеня за другим і відбула дорогу 14 разів по 20 миль. З нечуваним трудом, зразу по породах, вичерпана до краю, допровадила до кінця своє діло. Вона мусіла це зробити, бо в стайні де була примішена, находилися великі щурі й вона боялася за життя своїх дітей.

Другий примір: Один священник, завзятий стрілець, мав суку до полювання, яка сподівалася щенят. В тому часі мусів поїхати в церковних справах до одного міста, а суку лишив дома. В дорозі побачив здалека, що його сука з трудом бігла за ним. Священник повернув коня, взяв змучену суку на віз й поїхав далі. Бідна псина, зразу по подорожі, тут же під жолобом, зложила свій дорогий тягар - 4 щенят.

- "Це дуже добра раса, мушу їх взяти до дому й пильно доглядати" сказав священник. в міжчасі пішов він полагоджувати свою справу. Коли вернувся щоби відіхати домів зі сукою та її щенятами - не знайшов її в стайні. Був переконаний що хтось обікрав його й в злому настрою вернувся до дому.

Можете собі уявити його здивовання, коли вдома знайшов суку, тяжко дихаючу і вичерпану, зі своїми щенятами. Що сталося?

Мати-сука, неспокійна за долю своїх дітей в чужому оточенні, йдучи за голосом любови до дітей, одно за другим перенесла песенят до дому свого пана. Мала силу перебігти 64 милі і 8 разів переплисти досить глибоку й бистру ріку.

Священник не міг здержатися від сліз. Покликав лікаря-ветеринара щоб урятував шляхетне звіря. Однак всі старання були даремні. Сконала бідна мати коло своїх живих і здорових дітей.

Чи здібна на щось подібне людина?

Собаки люблять своїх панів, коли відчують, що вони не є лише забавкою для власного вдоволення.

Може вони й лижуть їх руки, але це не любов, а роблять зі страху, або в цей спосіб оказують їм вдячність, але ніколи-любов.

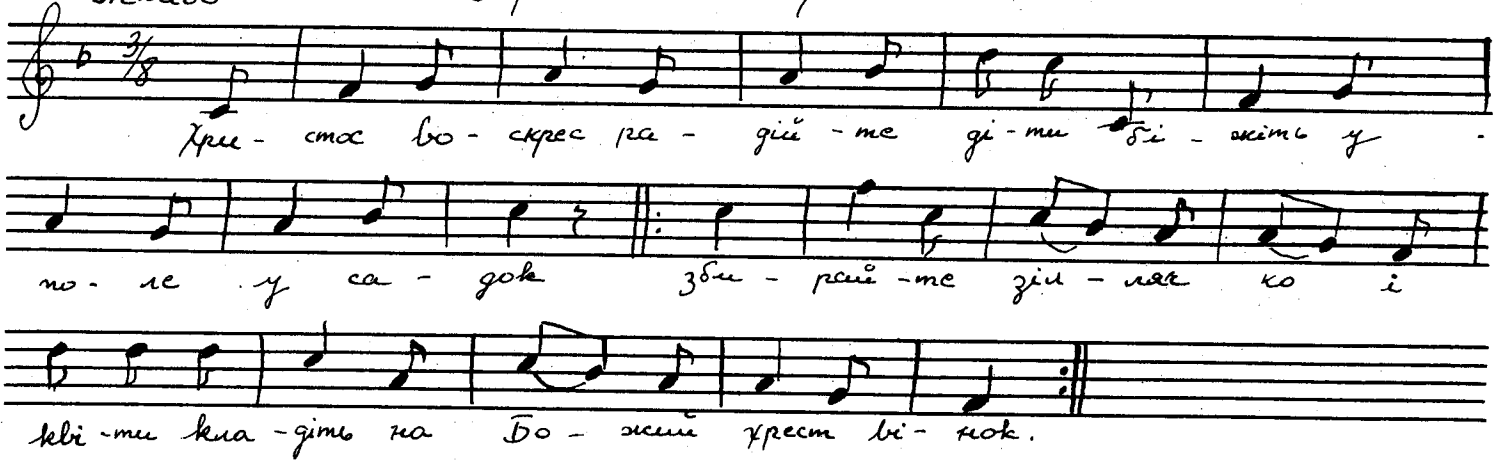
Тут грає інстинкт самооборони.

Виказуючи щирю привязаність і любов до звірят, а особливо до псів-ми викликаємо у них вияви правдивої любови, привязаности й вірности до себе, без жадного сліду облуди й фальшу.

Л.Бачинський.

Жваво

Христос Воскрес

Хри-стос во-скрес ра-дій-те ді-ти бо-жі-акіть у-
но-ле у са-дох зби-райте ді-лять ко і
кві-ти кла-діть на Бо-жій хрест ві-нок.

ХРИСТОС ВОСКРЕС

Христос воскрес! Радійте діти,
Біжіть у поле, у садок,
Збирайте зіллячко і квіти,
Кладіть на Божий Хрест вінок!

Нехай брешуть і пахнуть квіти,
Нехай почує Божий рай,
Як на землі радіють діти
І звеселяють рідний край.

На все погляне Божа Мати,
Радіючи, з святих небес...
Збирайтесь діти, нум співати:
"Христос воскрес! Христос воскрес!"

- 27 -
Лісна квітів.

Ми па-ху-чі кві-
ти ді-ти лі-со-ві лю-бим тан-цю-ва-
ти в ро-ся-ній тра-ві лю-бим тан-цю-ва-
ти в ро-ся-ній тра-ві.

Ми пахучі квіти
Діти лісові,
Любим танцювати
В росяній траві.

Гляне сонце з хмари-
Підемо в танець,
Грає нам комарик -
Бравий молодець

А як сонце liebe
Спати йде в траву,
Ми тоді голубим
Нічку лісову.

Грядочка

Гре-доч-ка, гре-доч-ка ма-лень-ка дів-чи-на, дів-чи-на
гар-чень-ка са-ди-ла, са-ди-ла кві-тонь-ки для ма-ми, для ма-ми
лю-бонь-ки.

Грядочка, грядочка маленька,
Дівчина, дівчина гарненька
Садила, садила квітоньки,
Для мами, для мами любоньки.
Сонечко, сонечко ясененько
Світило, світило тепленько.
А дощик, а дощик легенький
Поливав, поливав густенький.

Пісенька про Матусю

Є в нас свято гу-до-ве на-ле радіс-ний спів сла-вне свято лю-
бо-ви до у-сіх ма-те-рів а до те-бе най-біль-ше рід-на ма-мо моя
я бо ти най-рід-ні-ша і най-до-рож-ча-я

Є в нас свято чудове,
Наче радісний спів -
Славне свято любови
До усіх матерів.

А до тебе-найбільше,
Рідна мамо моя,
Бо ти найрідніша
І найдорожчя.

Ти мене колисала:
- Люлі, люлі, дитя -
Ти до школи післала,
Повела у життя.

Ти дала мені мову -
Ніжний спів солов'я
Бо ти - найрідніша
І найдорожчя.

Ти навчила нас хити
І вказала мету:
Україну любити,
Мов зорю золоту! -

Нерозлучна навіки
Рідна мамо моя -
Бо ти найрідніша
І найдорожчя.

Д Е К Л Я М У Є М О

У СВЯТО ГЕРОЇВ

Згадаймо тих, що умирали
Від кулі вражої в тюрмі,
І тих, що їх в Сибір загнали
Вмирати в пустирі німі,
І тих, що знані і незнані,
Померли в дальнім Казахстані.

Згадаймо тих, що в лісі, в полі
У партизанському бою
За батьківщини кращу долю
Поклали голову свою,
Що дикі варварські навали
Грудьми своїми відбивали.

Згадаймо славних отаманів
Євгена, Симона, що їх
Зрадлива смерть із рук поганих,
Немов коса, звалила з ніг.
Борця Тараса спогадаймо -
Поклін, пошану всім віддаймо.

За волю хто готов умерти,
Той має право на життя,
Той не вмирає і по смерті,
Його не вкриє забуття.
Могилам честь, поляглим слава -
Живих до праці кличе Справа!

Володимир Переяславець

НАБЛИЖАЮТЬСЯ ЗЕЛЕНІ СВЯТА

Наближаються Зелені Свята,
Треба нашу хаточку прибрати,
Щоб була, мов дівчина в вінку...
Підем ми ранесенько до гаю,
Там гілок зелених наламаєм,
Назбираєм квітів у ярку.
Принесем із хачі лісової
Ніжний цвіт медунки золотої,
Дар весняний щедрої землі...
Цілий сніп пахучої шипшини,
Маку дикого й волошок темносиніх
Та й поставимо у глечик на столі.
Всю долівку вкриємо травою,
Соковитою і запашною,
Що росте у гаю за садком.
Прийде втомлена з роботи мати,

Не впізна вона своєї хати -
Так її прикрасимо гуртом.

Ніна Бурик

МАНДРУЮТЬ ПЛАСТУНИ

Мандрують пластуни полями -
Оксана дивиться з вікна,
І серце рветься з пластунами
Туди, де сонце і весна.

"Пустіть мене, матусю, тату!
Пластунка хочу бути я -
Дівчат у Пласті так багато,
Утіха - радість там моя!"

І ось, Оксанка вже пластунка,
У неї гарний однострій -
Уміє стати вже на струнко,
Наказ сповняє все як стій.

"Я буду пильно готуватись" -
Собі Оксанка присягла,-
Щоб з жовтодзюбого орляти
Зрости на дужого орла.

Усім я буду помагати,
І Бога, і людей кохати,
Природу, землю, небеса, -
Усе, що правда і краса.

Мандрують пластуни полями,
Оксанка чує, що пора -
Вона мандрує з пластунами
До волі, правди і добра.

ПОДОРОЖ У НЕВІДОМЕ

В етер відлітають потужні ракети
В далекі простори, на інші планети,
Де, може, теж мешкають звірі і люди,
Де, може, будовані дивні споруди,
Де, може, червоні чи сині дерева,
Де, може, водиця солодка й рожева,
Де, може існують підземні шляхи,
Де, може читають і пишуть пташки!

Далеко не всі таємниці розкриті!
Для того існує людина на світі.
А зброя для неї, могутня сполука, -
Відвага безмежна і пильна наука.

Як вчиться пташатко літати поволі,
Так діти навчаються змалечку в школі.
Хто буде дослідником, вченим, пілотом,
Той любить науку, книжки і роботу.
Щоб вирости дужим, пізнати й збороти
Незнаних просторів безмежні широти:
І сині висоти, й зелені глибини
Для слави народу й добра України.

ГРИ І ПРОЗВАГИ

ТЕРЕНОВІ ГРИ І ЗМАГИ.

Надійшла весна, а з нею час забав, теренових гор і змагів для всієї молоді, а пластових новаків зокрема. Тому обов'язком кожного новацького виховника є застановитися над цим, чи він є підготований переводити цей рід новацьких занять.

В першу чергу ми повинні пам'ятати, що дитина з природи потребує бавитися, що гра є частиною її психіки. Однак чесної гри дитина мусить навчитися. Пластова організація докладно у всіх зусиль на це, щоб пластун якнайбільше скористав під час теренових гор, щоб навчився чесного змагу. Змаги вчать новаків не тільки вигравати, але й програвати. Новак засвоює собі правила гри, вчиться чекати терпеливо на свою чергу і шанувати права своїх друзів. В загальному він вчиться чесної і справедливої гри.

Правила теренових гор, дисципліна і бажання бути переможцем - вчать його не тільки способу чесної гри, але разом виробляють його фізичну зручність, здоров'я і бистроту думання.

Для новака змаг чи теренова гра є поважним заняттям. Кожна деталь гри має для нього велику вагу і вартість. Новак виявляє у змагу велику кількість енергії та ентузіазму. Кожний з нас мав нагоду бачити з яким захопленням новак стає до змагу. Граючись він виявляє ще й інші ціхи своєї особистості, свого власного я.

Як доросла людина у своїх життєвих змаганнях, так і новак виявляє свої позитивні та негативні сторінки. І так злі прикмети новака виховник має нагоду після гри справити, а добрі відмітити та винагородити. Тим способом він сприяє новаків в розвитку його характеру. Формування характеру є нічим іншим як напровадженням розвиваючих нахилів на правильний шлях, або стримування їхнього росту в злу сторону. І власне дуже допоміжними у цій праці є змаги і теренові гри.

Тому у підготовці теренових гор і змагів для дітей новацького віку ми повинні взяти під увагу новацькі напрямні. Пластова гра, а тереновий змаг зокрема, буде допоміжним чинником у психічному, фізичному та умовому розвитку нашого новака лише тоді, коли буде добре запланований, солідно підготовлений і старанно переведений.

ЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖ

НОВАШЬКИЙ ЗМАГ НА ДЕНЬ СВЯТА ЮРІЯ.

ПОЯСНЕННЯ:

1. У змагу беруть участь всі рої поодинокі без огляду на кількість членів. Рій, що бере участь у змагу повинен мати найменше 5 членів.
2. Кожний рій, що бере участь у змагу, повинен мати свій ройовий прапорець.
3. Кожний рій дістане картонову табличку із назвою роя та гнізда. Цю табличку члени роя повинні шанувати і без жодного ушкодження передати братчикові при закінченні змагу.
4. Рої змагаються між собою за перше місце, рівночасно поодинокі члени роїв змагаються між собою за перше місце також.
5. Члени роя, що поводяться погано підчас змагу, дістають мінуси і тим зменшують число здобутих точок.

З М А Г :

А. СПОРТОВІ ГРИ:

1. Підняти в бігу предмет з землі. Учасник змагу має перебігти простір не довший як 20 кроків і підчас бігу підняти вказаний предмет з землі не затримуючись.
2. Мет до ціли. Учасник дістає 3 мячики і має ними вцілити в коробку, або в нарисований круг на віддалі 10 кроків.
3. Перескочити ріку. На мураві чи на землі зазначені потоки трьох ширин. Кожний учасник в розгоні перескакує один потік за другим. Ширина першого потоку півтора крока, другого - 2 кроки, а третього - 3 кроки. Якщо учасник перескочить третій потік далеко поза назначену границю, тобто беріг потоку, він дістає за це плюси.

Б. ГРИ ВМІННЯ:

1. Вузол. Кожний учасник зав'яже один вузол і назве його.
2. Знаки мандрівника. Учасник перейде вказаною дорогою за знаками і перекаже які знаки мандрівника він зустрічав. На бічній доріжці на дорозі не довший як 10 кроків є звичайна стрілка, відтак лист в бік, лист це рисунок подвійної стрілки під каменем, або іншим предметом. Учасник мусить залишити предмет в такому самому положенні як він застав. Далі на дорозі є знак - замкнена дорога, коло нього знак - небезпека і знак - заверни назад бігом. Учасники ідуть на ту доріжку у віддаленні 5-10 кроків один від одного.
3. Вправа зору. В назначеному місці, чи то коло дерева чи прапорця є розкинені різні предмети /9/. Учасники ідуть туди поодинокі, приглядаючися коротко /1 хвилину/ і переказують що вони бачили. Кожний учасник говорить окремо, щоб другі не чули. Предметів не можна рухати.
4. Вправа дотику. Кожний учасник підходить до торбинки чи наплечника, вибирає один предмет, каже голосно що він має в руці, відтак витягає і передає впорядникові.

В. ГРИ ЗРУЧНОСТИ:

1. Перехід через багно. На землі нарисовані 3 квадрати один за одним. Це камені в багні по котрих треба перейти. Учасник добре приглядається квадратам - мірить очима віддаль з одного до другого, відтак йому зав'язують очі, або він сам заслонює очі долонями і ставши на двох ногах перескакує з одного квадрата в другий, доки не перейде на відкрите поле. Хто скочить на лінію-впав в багно і далі не йде.
2. Майстрування. Кожний учасник дістає кусок паперу та довільне число паличок, якщо є на місці. З паперу він має зробити іграшку.
3. Марш через перешкоди. Учасник кладе собі на голову даний предмет і старається перенести його на голові, не піддержуючи його, вказаною дорогою. Дорога повинна бути вділ і вгору та повинна мати хоч одну перешкоду, котру треба переступити.
4. Перехід через кладку. Учасник має перейти по вузькій кладці без поруча не менше як 5 кроків.
5. Підкрадання. Учасник має перейти вказану дорогу без шелесту. Коли дійде до мети, каже - "Я тут". Якщо впорядник почує шелест, перший раз каже що чує, якщо другий раз, затримує і учасник далі не йде.

ГРИ МЯЧЕМ:

- А. Два вогні. Цю гру грають рої або гнізда між собою. На площі не повинно бути більше як 10 - 12 гравців.
- Б. Передавання м'яча. Два ряди /роїв/ гравців стоять побіч себе і передають м'ячі понад головою, поміж ноги, боком, з переду в зад, і з заду до переду. Котрий рій швидше. Можуть грати гнізда.

Т О Ч К У В А Н Н Я :

Кожний учасник змагу на кожному перевірному пункті може здобути одну точку, дві або три - залежно від того чи він своє завдання виконає слабо, задовільно чи дуже добре.

- А 1: Як підійме предмет 3 точки, якщо тільки зачіпить - 2, як не візьме - 1.
2: За кожне добре вцілення 1 точка.
3: За кожне добре перескочення - 1 точка. Якщо хтось перескочить ще далі як беріг 3-ої ріки, дістане за це додаткового плюса.
- Б 1: За добре зав'язання вузла - 2 точки, за названня його - 1 точку.
2: За правильне відчитання знаку мандрівника - 1 точку. Учасник може здобути 6 точок.
3: За правильне названня предмету - 1 точка. Учасник може здобути 9 точок.
4: За правильне названня вибраного предмету - 3 точки.
- В 1: За перехід одного квадрата правильно - 1 точка.
2: За гарне і старанне виконання іграшки - 3 точки, за недостатнє виконання - 2 точки, за недбале виконання або за дуже просту іграшку - 1 точку.
3: За пройдення назначеної дороги - 3 точки. Коли хтось перейде одну третю дороги - 1 точка, а дві треті - 2 точки.
4: 3 точки коли учасник перейде кладку не ставши ні разу на землю. Коли стане на землю 1 або 2 рази - 2 точки, а коли більше разів - 1 точку.
5: Коли учасник перейде дорогу без шелесту дістає 3 точки, коли раз дав знати де він є - 2 точки, а коли більше разів - 1 точку.

Г Р И

СІРИЙ ВОВК

На землі рисуємо великий круг - границю. Один грач стає сірим вовком. Він присідає до землі, посередині нарисованого круга. Всі інші новачки обступають вовка, нахилиються додолу і вдають ніби рвуть горіхи і приговорюють:

Я рву, я рву горішечки,
Не боюся вовка ані трішечки.

Вовк гаркотить, підхоплюється на ноги і старається зловити "здобичу". Кого доторкне рукою у середині кола, той стає вовком і гра повторюється. Діти стараються вибігти поза границю круга.

ЗАЛІЗНИЙ КЛЮЧ

Грачі стоять в крузі. Один виголошує:

Котилася торба
З високого горба,
А в тій торбі
Хліб - паляниця
З ким захочеш
З тим поділися

/ при кожному слові вказуючи пальцем на одного з грачів/. На кого припаде останнє слово "лічилки" /поділися/ - стає вовком. Новачки обступають вовка і беруться за руки. Вовк старається чимскорше вирватися з круга, налягаючи грудьми на ключ, поки не розцепить чийхсь рук. Коли йому це вдасться зробити, вовк втікає до наперед зазначеної границі, а діти його стараються зловити. Той, що доторкне вовка перед границею, йде до середини круга, і гра повторюється. Коли вовк втече за границю, то діти знову виголошують лічилку. На кого припаде посліднє слово, той стає вовком.

БОБЕР

Один грач - це бобер, другий мисливець, а всі решта - це пси-хорти. Бобер ховається між кущами в лісі, а мисливець ставить хортів спинами до лісу, щоб не бачили куди побіг бобер. Коли бобра вже не видно, мисливець гукає:

"Ой, ти старий бобре,
Заховайся добре,
Бо я хорти маю,
На поле пускаю."

На кінець кричить:

"Хорти до лісу!!"

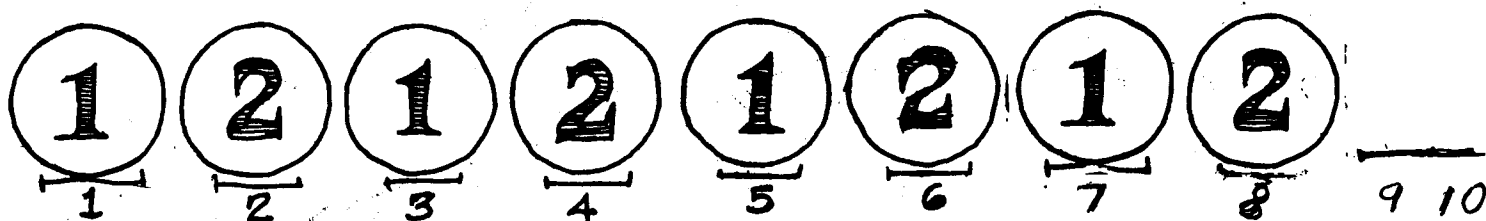
Хорти повертаються і біжать в ліс шукати бобра. Коли бобер запримітить, що його хорти не бачать, вибігає і ховається в другім місці. Хорт, що зловив бобра, стає на його місці і гра повторюється. Тим часом той що був бобром, стає мисливцем.

ХТО СКОРШЕ

Роздаємо дітям по 10 спиначів до паперу /пейпер кліпс/. На даний знак - новаки мають утворити з них ланцюжок. Той, хто вив"яжить"ся зі завдання першим, дістає точку. Дальше гравці стараються чим скорше розлучити спиначі. Перший дістає точку.

ГРА - ЛОМИГОЛОВКА

Покладіть на картонку на перемену 8 паперових колісцят з написом 1 і 2, залишаючи при кінці два порожні місця. Завданням новаків є чотирирома рухами змінити позицію колісцят в той спосіб, щоб всі одинки та всі двійки стояли разом. При цім треба пересувати по два папірці, які стоять поруч себе, не змінючи їх порядковости.

Р о з г а д к а :

Два вільні місця є подані в рисунку і зазначені числом 9 і 10.

- 1/ Перестав колісцятка під числом 2 і 3 на позицію 9 і 10/вільні місця/
- 2/ Переміни 5 і 6 на місце 2 і 3
- 3/ Перестав папірці на позиції 8 і 9 на 5 і 6
- 4/ Пересунь 1 і 2 на 8 і 9.

ЧАРОДІЙНА СТЯЖКА

Спробуйте з новацтвом цю "штуку", а діти напевно будуть задоволені. Потрібний матеріал:

- 1/ тоненький шнурочок, кілька стіп довгий,
- 2/ кілька стіп стяжки, широкої на один інч
- 3/ 2 спиначі до паперу /пейпер кліпс/

З а в д а н н я :

Без помочи рук новаки мають пересунути паперові спиначі зі стяжки на шнурок.

Р о з в " я з к а :

1. Зложіть стяжку в той спосіб, як на рисунку ч.1 і заціпіть спиначами. Перетягніть шнурок поміж звоями стяжки, як показано.

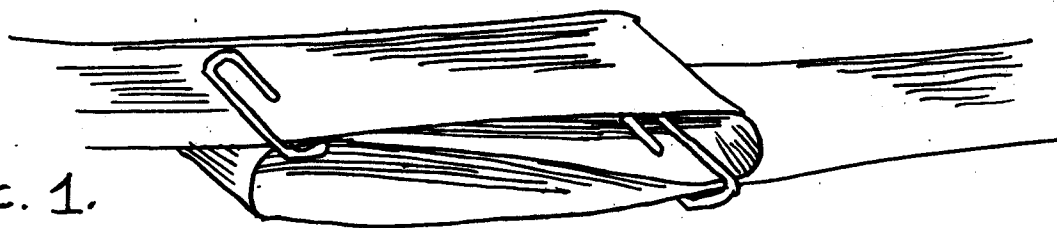
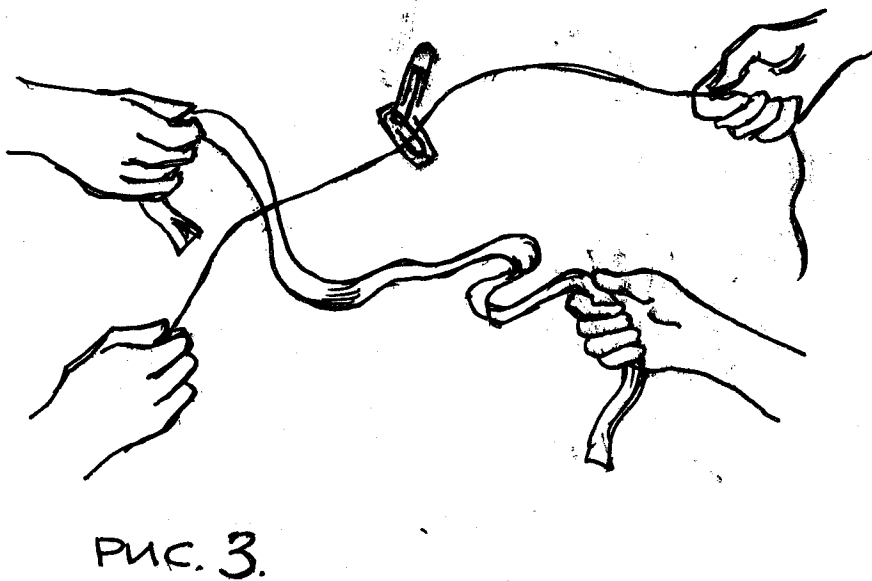
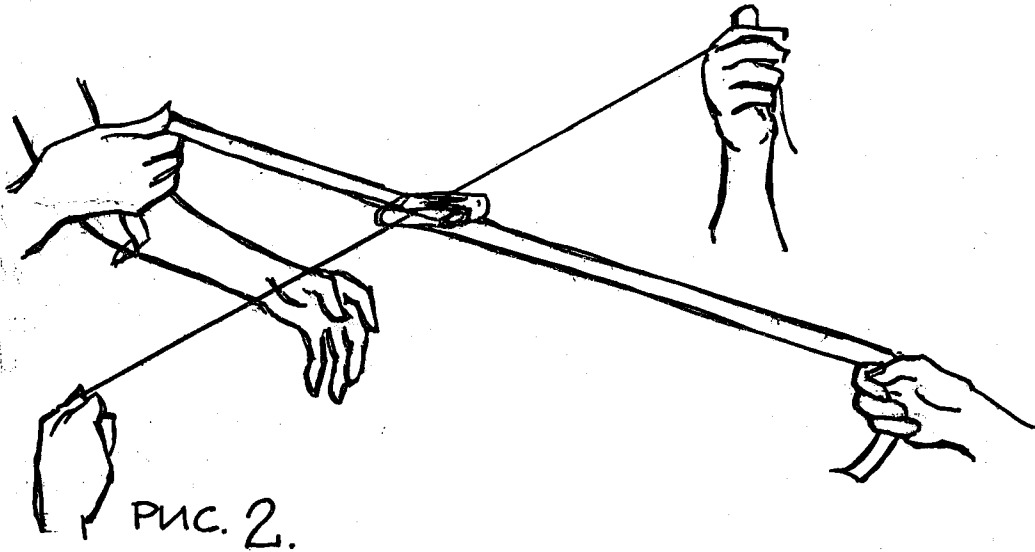

Рис. 1.

2. Два новаки держать кінці шнурка, а два інші - стяжки /як на рисунку ч. 2/ Ті, що держать стяжку, тягнуть кінці делікатно до себе. Спиначі зближуються до середини, заскакують один за другий, і штука скінчена. Спиначі опиняються на шнурку /гляди рисунок ч.3/.

З А Г А Д К И
=====

Поле голубе, овецьки золоті, пастух рогатий?

/небо, зорі, місяць/

Що горить без полум'я?

/сонце/

Золоте сховалося, а срібне показалося?

/сонце, місяць/

Що без ніг біжить?

/вітер/

Хоч зубів багато маю, та нікого не кусаю.

/кукурудза/

Хто спить, а очей не зажмурює?

/заяць/

Не сторож, а рано будить?

/когут/

Йде слідом за тобою: утікай - не утечеш, доганяй, не доженеш.
/тінь.

ВПРАВА ПРАПОРЦЯМИ

до пісні "Гей, там на горі Січ іде"

Слова пісні: _____ Рухи: _____

1. Гей	- права нога викрок вперед і права рука вперед
2. там	- права нога і права рука до постави
3. на го	- ліва нога викрок вперед і ліва рука вперед
4. рі	- ліва нога і ліва рука до постави
5. Січ	- права нога викрок вперед і руки прямо вбік
6. і	- зворот вліво, руки прямо вгору /біля ух/
7. де	- постава, струнко руки з прапорцями при боках

1. Гей	- права нога викрок вперед і права рука вперед
2. мали	- права нога і права рука до постави
3. но	- ліва нога викрок вперед і ліва рука вперед
4. вий	- ліва нога і ліва рука до постави
5. стяг	- права нога викрок вперед і руки прямо вбік
6. не	- зворот вліво, руки прямо вгору
7. се	- постава струнко, руки з прапорцями при боках.

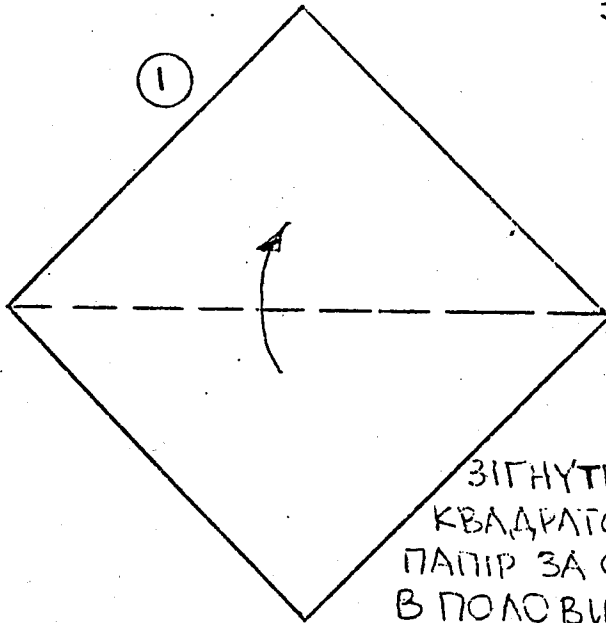
Ті самі рухи повторяємо до решти слів першої стрічки і до третьої стрічки пісні.

1. Гей - прикляк на праве коліно, руки вбік
2. А по - підвестися до постави, руки при боках
3. за - прикляк на ліве коліно, руки вбік
4. ду - підвестися до постави, руки при боках
5. ко - права нога викрок вперед і руки прямо вбік
6. шо - зворот вліво, руки прямо вгору
7. вий - постава струнко, руки з прапорцями при боках

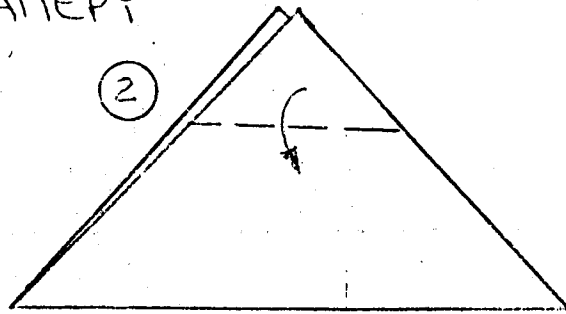
1. гей - прикляк на праве коліно
2. як той - підвестися до постави, руки при боках
3. о - прикляк на ліве коліно, руки вбік
4. рел - підвестися до постави, руки при боках
5. сте - права нога викрок вперед і руки вбік
6. по - зворот вліво, руки прямо вгору
7. вий - постава струнко, руки з прапорцями при боках

Продовжувати ці самі рухи до дальших слів 2-ої стрічки пісні,

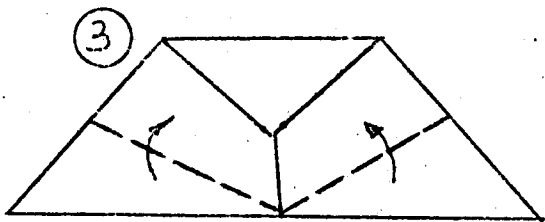
КОТИК З ПАПЕРУ

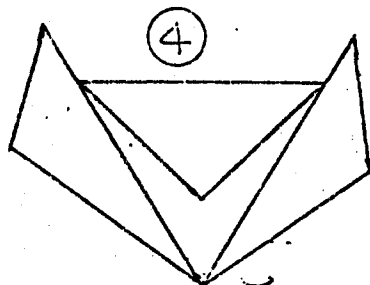
ЗІГНУТИ
КВАДРАТОВИЙ
ПАПІР ЗА СТРІЛКОЮ
В ПОЛОВИНУ

ЗІГНУТИ КІНЧИК ЗА
СТРІЛКОЮ ВНИЗ

ЗІГНУТИ ЗА СТРІЛКАМИ
ВГОРУ

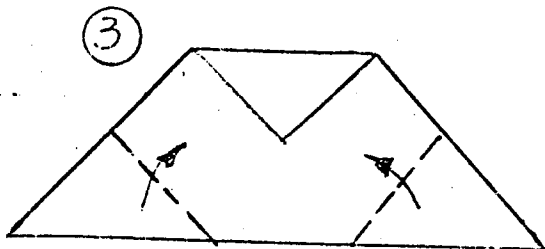
ЗАКІНЧЕНИЙ КОТИК,
ЛИШЕ ОБЕРНУТИ
НА ПРОТИВНУ СТОРОНУ

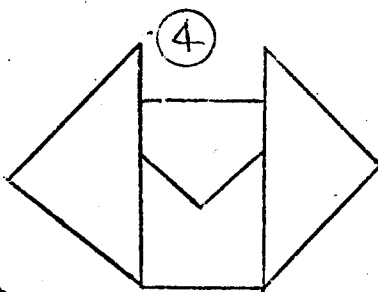
ГОТОВИЙ
КОТИК

ОЧКА З
КРУЖКІВ
ПАПЕРУ АБО
НАРИСОВАНИ

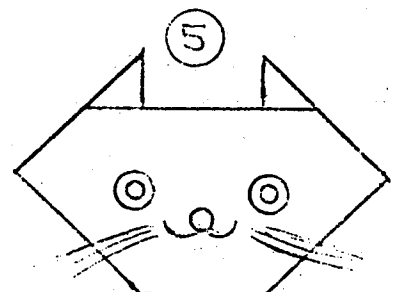
ВУСИКИ
З ПАСОЧКІВ
ПАПЕРУ

ЗІГНУТИ ЗА СТРІЛКАМИ
ВГОРУ

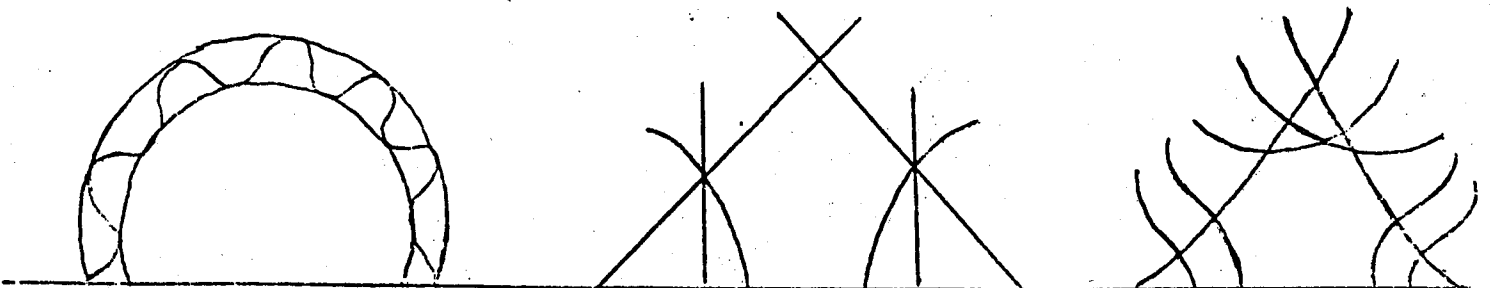
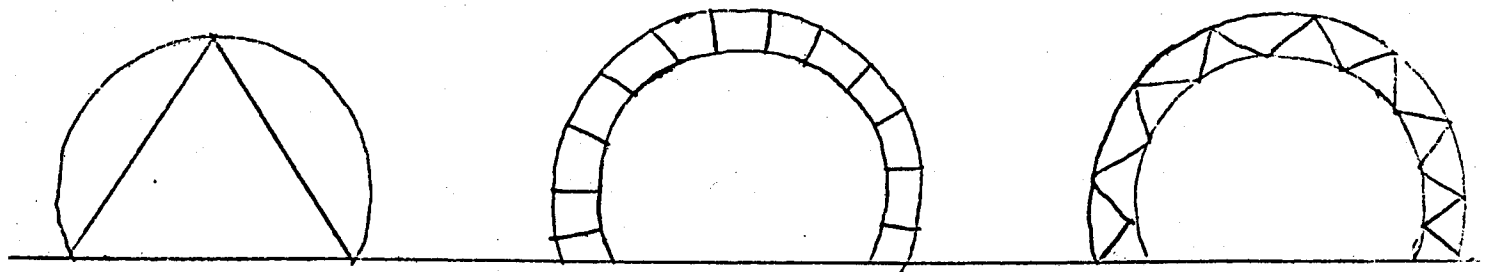
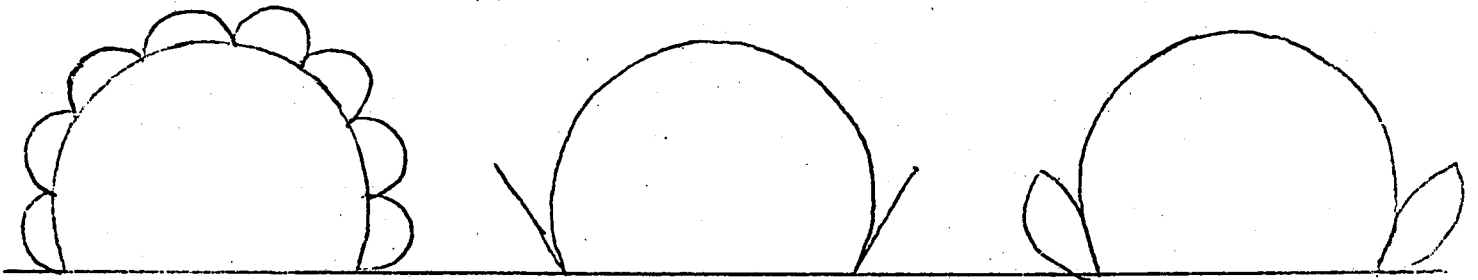
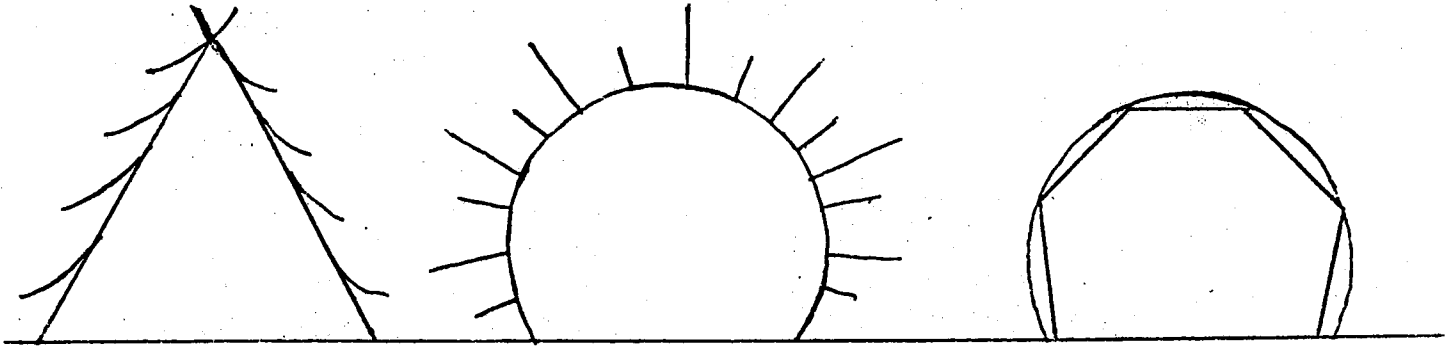
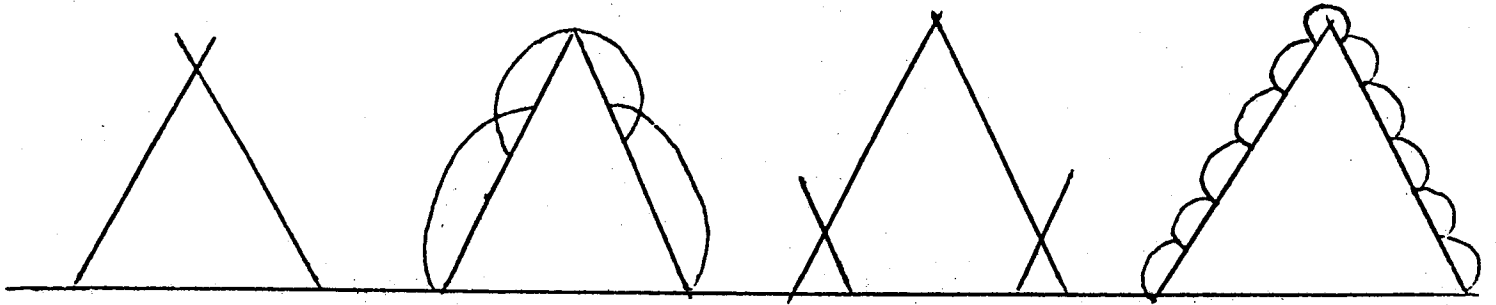

ЗАКІНЧЕНИЙ
КОТИК, ЛИШЕ
ОБЕРНУТИ НА ПРОТИВНУ
СТОРОНУ

ГОТОВИЙ
КОТИК

ВХОДОВІ ВОРОТА НОВАЦЬКОГО ТАБОРУ
(З ПРУТІВ)

=====

В А Т Р И

=====

ВАТРА ПРИСВЯЧЕНА 50-ЛІТТЮ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНИСТИ.

Програма:

1. Обряд відкриття:
 - а/ вступне слово
 - б/ гість з давнини
 - в/ запалення свічок
 - г/ запалення ватри
 - г/ пісня: "Ми ростем, ми надія народу"
 2. Вірш: "Глянь, пластуне"
 3. Пісня: "Пишались будеш, Україно"
 4. Вірш: "4-ий Універсал" /В.О.Р. ч.32, ст.20/
 5. Пісня: "Зоріла золотом заграва" /В.О.Р. ч.33/
 6. Вірш: "Чорноморська Фльота"
 7. Пісня: "Грає море" /В.О.Р. ч.33/
 8. Танець: Осінь і листочки
 9. Вірш: "Була ніч"
 10. Пісня: "Поклін вам, лицарі"
 11. Вірш: "Бо знову, як колись давно"
 12. Хоровід: "Від Синього Дону" /В.О.Р. ч.32/
 13. Вірш: "Дивна казка"
 14. Обряд закриття:
 - а/ Пісня: "Ми ростем, ми надія народу"
/2-га стрічка/
 - б/ Новацький клич "Готуйсь"
 - в/ Новацька молитва
 - г/ Пластове Надобраніч.
- 1/ Обряд відкриття:
Новаки стоять в рівному крузі біля ватри зі свічками в руках.
Провідник ватри держить перед собою велику книгу. Відчиняючи її він каже:
"Передімною стара книга, в якій нашою українською мовою написана чарівна казка давнини. Відкрию я грубі окладинки книги. Нехай стануть вам перед очима величні події, та вийдуть до вас славні постаті, про які розказує нам казка. Придивляйтесь їм добре та слухайте уважно їхніх слів".
У новацький круг входить братчик, або незнана дітям особа, у строї українського вояка зі смолоскипом в руках.

Вояк: "Приходжу до вас із срібної давнини, оповитої тугою свободи.

Я - український воїн...

Моє бажання - воля батьківщині...

Моя ціль - незалежна держава....

Цим великим ідеалам я присвятив увесь свій труд, за них я віддав найдорожчий скарб - своє життя. Сьогодні я приношу вам в дарунку іскру любови - любови всього, що рідне і величне.

/Смолоскипом запалює свічки двом братчикам, а вони передають вогонь новачкам, що стоять біля них. Новачки передають вогонь даліше./ Коли вже всі свічечки в руках новачків запалені, вояк продовжує:

"Защепіть цієї іскрою ваші молоді серденька, щоб палали вони вічно, щоб не гасли у своїм завзяттю у стремління до добра і свободи".

Вояк підходить до ватри і смолоскипом підпалює її.

"Нехай ваші серденька, як ватра ця, горять палкою любовю до батьківщини і свого українського народу".

Новачки співають пісню "Ми ростем, ми надія народу", а гість - воїн відходить. Опісля новачки гасять свічки і сідають кругом ватри.

2/ Один новачок деклямує:

Глянь, пластуне, палає вже ватра,
Новачки округ неї зішлись,
В них душа молода і завзята,
Юні очі вогнем узялись.

Та з тобою круг ватри засіли
Ті, що в славнім бою полягли,
Ті, що кровю своєю зросили
Золоті українські лани.

Ті, що зброю залізну кували,
Не давали знущатись катам,
Ті, що книги народу писали
Й будували державний наш храм.

Всі прийшли, щоб дізнатись чи з тебе
Буде добрий батьківщини син,
І чи зможеш колись у потребі
Завершити великий їх чин.

Чи велику ти славу України
Понесеш уже завтра у світ?
Знай, новаче, в цю дивну годину
Мусиш дати на все це одвіт.

3/ Всі новачки співають:

Пишатись будеш, Україно моя,
Найкраща країна у світі.
Князів і гетьманів великих земля,
Синів своїх славою вкрита.

Пишатись будеш, Україно в віках
Свобідна, могутня і славна,
Бо сила росте в малих новачках
І воля відродиться давна.

Пам'ятайся будеш Україно моя

Музична партитура на трьох лінійках. Ключ: G-dur, ритм: 2/4. Підписи під нотами:

Пам'ятайся будеш Україно моя,
 країна країна у світі! Князі і гетьманів
 великих землях наших славу до країн.

Заповідач /провідник ватри/:

І ось, зпоміж сторін старої книги стає нам перед очима, немов живий, образ - картина:

- 4/ Вірш: "4-ий Універсал" - декламує рій 1-у і 3-ю стрічки гуртом.
- 5/ Пісня: "Зоріла золотом заграва". Співають всі гуртом./Гляди послідне число "ВОР"./
- 6/ Заповідач:

22. січня 1918 р. в Києві - Український нарід проголосив незалежну державу, а три місяці пізніше на Фльоті Чорного Моря піднесено синьо-жовтий прапор.

/Перед ватру "впливає" корабель Чорноморської Фльоти. Це - з картону витяте і розмальоване судно з двох частин, без дна. На махті прикріпленім до одної стінки - український прапор. У судні - чорноморці. Судно тягнемо помало, задалегідь підготованим шнурком, а діти, які є одягнуті в строї чорноморців, помалу ступають вперед, немов пливають в судні. Судно зупиняється перед ватрою, а чорноморці декламують./

Пливають, шумлять по Чорнім морі	Залізні панцері ясніють
Вже Українські кораблі.-	На кораблях тих сталевих -
Сміється ясне сонце вгорі,	Матроси тішаються, радіють,
І радість йде по всій землі.	Що воля знов прийшла до них.

Скрізь рідна мова гомонить,
 І море рідне в беріг б'ється.
 А пристань сурмами дзвенить
 І рідний спів, як грім несеться.

- 7/ Всі співають: "Грає море" /гляди послідне число "ВОР"./ Чорноморці після закінчення пісні говорять далше:
 Шумить, гуде вже Чорне море,
 На морі горді кораблі,
 І українські в них прапори
 Палають в сонячнім огні.

/Корабель помаленько "відпливає" й зникає в темряві./

Заповідач: "Я знову перекину картки чарівної книги. Погляньте, ось перед нами у всій своїй красі стає Золота Українська осінь".

8/ /Перед ватру легеньким танковим кроком входить осінь в золотистій суконці, у почоті різнокольорових листочків. Діти співають їм до танку мурмурандом мелодію пісні: "Як з Бережан до кадри". Осінь і листочки танцюють кругом ватри, а на кінець танка співають:/

Гуляє вітер з листям,
Летять листки шовкові,
І спомини колишні
Стають листопадові.

/Осінь і листочки присідають біля ватри, а на арену входять діти в новацьких одностроях та стають посеред них і починають деклямувати:/

9/ Вірш: Була ніч. Львів затих.
Гордий Замок дрімав,
Юр задумався в тузі осінній.
А з дерев золотих
Дрібний лист упадав
І стелився з дощем по камінні.

Та нараз в темну ніч,
Як замовкло усе
І до сну все схилилось втомлене -
Яка ж дивна це річ! -
Вітер голос несе,
Голос чистий, ясний і сталевий:

Голос: "Встань! Доволі вже сну
Туги, болю, кайдан! -
Встань, що був ти віками закутий!
Глянь на землю свою
Де лютує тиран!
Визволяйся, народе могутній!"

Всі: І народ це почув,
І що тільки жило
Не схотіло каратись в неволі,
Кожен сміло метнувсь
Розривати ярмо,
Щоб летіти до сонця, до волі!

А як ранок прийшов
І настав листопад,
То не було вже ворога в місті.
І своя коругов.
Свій державний був лад -
В Юрі дзвони співали сріблисті.

10/ Пісня: /Співають всі діти. Осінь, листочки і новацтво затримуються ще при ватрі. На кінець пісні відходять. Співати мелодію першої стрічки повстанської пісні "Що то за прапор лопотить"/

Поклін вам, лицарі, поклін!
Листопадові герої!
Ви роз'яснили небосклін
Промінням волі золотої /2/

У темну ніч, в осінний час
Як листя падало зів'яле,
Ви принесли весну до нас,
І сонце волі засіяло./2/

Поклін вам, лицарі, поклін,
Борці Червоної Калини!
Мов стоголовий срібний дзвін,
Хай слава ваша світом лине./2/

Бо ви в історії ще раз
Тюрму розбили і кайдани,
Пресвітлий, давний волі час
Ви воскресили знов ділами./2/

Поклін вам, лицарі, поклін,
Листопадові герої!
Ви роз'яснили небосклін
Промінням волі золотої./2/

Заповідач: "Величні і славні події виринули перед вами із похованих листків чарівної книги. Та їм ще не кінець".

11/ Вірш /деклямує один новак/:

Бо знову, як колись давно,
Загнали дзвони у святій Софії.
Вітали той народ, що зливсь в одно,
Здійснилися усіх надії.

/Підчас деклямації третьої лінійки вірша, на арену входять діти з великим тризубом та гербами українських земель. Усталяються всі рівненько, щоб вийшов гарний живий образ. Дитина, що несе тризуб, стає посередині. Декламатор говорить даліше:/

Від синіх узбережжів Дону
Далеко ген, до Верховин
Нехай не буде вже кордону,
Нехай буде народ один.

12/ Входять діти в народніх строях, виводять кругом ватри хорівід, співаючи:
Від синього Дону до сивих Карпат /гляди В.О.Р. ч:32/. На закінчення всі діти деклямують:

13/ Вірш:

Один: Дивна казка у серцях,
Лиш послухати - лунає.
Про геройський славний шлях.
Всі ми чули ...

Всі: Кожен знає!

Один: І про прапор угорі,
Голубий та золотавий,
Що явився нагорі

Одна частина дітей : Прапор волі!
Друга частина дітей: Прапор слави!

Один: У вечірний, тихий час
Казка - спомин нам лунає,
Круг новацтва молодий,
Казку - спомин дорогий
Шанувати, зберігати
Присягає!

Всі: Присягаєм!

14/ Закриття: так як в програмі.

В А Т Р А

Сценка присвячена Києву

На площу біля ватри виходять чотири білі духи в довгих білих переринах, зі смолоскипами в руках, і уставляються на чотирьох сторонах ватри. Здалека лунає голос, могутній, сильний.

Голос: Бог, буде, городе, вічно з тобою,
На семигорах, понад рікою!

Білі духи: Лунало слово святця Андрія...
І повстав город, що звався Київ!

/на послідні слова запалюють ватру/

Білі духи: Хвалить всі князя Володимира,
Запанувала Христова віра.

1-ий дух: Церкви засяли тай золотії
В княжому граді, що звався

Всі: К И Ї В.

/Виходять новачки й вивдять кругом ватри хорівід до слів пісні
"У Києві граді, церкву будували". Гляди послідне число "ВОР"/

Духи: Хто ж то в ворота стукає зрана?

2-ий дух: Йдіть привітати усі Богдана!

3-ий дух: Бражую силу в прах він розвіяв
І переможцем входить у

Всі: К И Ї В

Пісня: Гей, не дивуйтесь добрії люди.

Всі духи: Голос лунає біля Софії.

4-ий дух: Твої, народе, сповнились мрії
Воля, народе, тобі зоріє,
Ввік процвітати буде твій Київ!

Пісня: "О, Україно.."/друга стрічка:

"Ганебні пута ми вже порвали
І зруйнували царський трон!
З під ярем, із тюрем
Де був гніт, ми йдем на вольний світ!
За Україну, за її долю
За честь і славу, за народ /гляди ноти в

числі "В.О.Р." ч:12, стор. 31/

Всі духи: Віки минають наче мить,
Києва слава вічно горить!

/Входять темні духи в чорних пеляринах/

Темні духи: Чорна руїна лине зза хмар,
Йде Боголюбський й орди татар.
Слава погасне, як ватри жар!

/Темні духи обступають ватру і підносять руки догори. Розтягаючи свої пелерини намагаються закрити світло ватри./

Темні духи: Навіки згасне слава в цю мить!
Київ загинув!

Білі духи: Київ лиш спить!
Коли заграє воскресний дзвін,
У давній славі повстане він!

/Білі духи уставляються рядком по одній стороні ватри, а чорні по другій. На площу входять новачки і деклямують/

1-ша новачка: Народились ми в чужині
Не були ще в Україні.
Тільки рідні нам казали,
Що є Київ - город хвали.
Де горіла наша слава
І була своя держава...

2-а новачка: І в серцях зродилась туга,
Не заступить її друга...

3-я новачка: Ми пішли всі троє з хати
Того Києва шукати...
Крізь чужі стежки - дороги,
Покололи терням ноги.
Та відвага не маліє,
Бо здалека Київ мріє.

1-ша новачка: Кажуть - там вогонь жевріє.
Кажуть в храмі у Софії
Є той дзвін, що як заграє
Піде гомін цілим краєм.
І пропадуть сили злії.

Всі: То ж ходімо до Софії!

Пісня: /Друга стрічка пісні "В горах грім гуде" - співають
всі діти/

Ой, хто ж то іде
І перед веде?
Диво, це наші дівчата,
Лицько як мак,
Кругом козак,
Душа стрілецька завзята.

/Новачки обходять кругом ватру. Темні духи беруться за руки, утворюють ланцюг і стараються перепинити дорогу дівчатам/

1-ий дух: Дарма, не шукайте!

2-а новачка: Лиш дорогу дайте!

2-ий дух: Вже нема Софії.

3-я новачка: Та не вмерли мрії.

3-ий дух: Ми вже повалили.

Всі новачки: Більш не стане сили!

4-ий дух: Дзвона вже немає

1-а новачка: Ще він залунає

1-ий дух: Вже вам загибати

Всі новачки: Нас не налякати.

2-ий дух: Це остання ваша мить.

/Духи оточують новачок. Та в цей же час білі духи зі срібними мечами оточують темних/.

Всі білі духи: Київ лиш спить!

/Вдаряють темних духів мечами по плечі. Чорні духи опускають руки і присідають додолу. Новачки йдуть з білими духами на другу частину площі/.

Білі духи: Київ лиш спить!

Серця відважні ударять в дзвін
У давній славі воскресне він!

/Чути звук дзвону - темні духи встають і втікають. Білі духи і новачки оточують ватру./

Білі духи: Віки минають неначе мить,
Слава України вічно горить!

1-ий дух: З посіву слави - збіжжя густе:
Сила України - молодь росте!

Всі білі духи:

Прожене лютих ворогів змиїв
Й у давній славі воскресне Київ.

Новацька пісня.

Молитва.

Пластове надобраніч.

=====

В О Г О Н Ь О Р Л И Н О І Р А Д И

Видає: ОРЛИНИЙ КРУГ І ЛАНКА "Н" КАДРИ ВИХОВНИЦЬ під проводом пл.сен.
Анізи В е р е с ю к. Рисунки: ст.пл. Іриней Ю р ч у к.

Адреса Редакції:

пл.сен.Аніза Вересюк
101 Oakdale Street
Wethersfield, Conn. 06109

Адреса Адміністрації:

пл.сен.Оксана Кузишин
50-16, 63rd St.
Woodside, L.I., N.Y.
11377

Відбито офсетом 500 примірників.